

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА
МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
ЖИЗЗАХ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИ**

“Ўзбекистон тарихи ва ижтимоий фанлар”

кафедраси

**Миллий ғоя: асосий тушунча ва тамойиллар фанидан бакалавр
босқичининг барча йўналишлари учун**

USLUBIY KO'RSATMA

(Семинар машғулоти учун)

ЖИЗЗАХ -2019

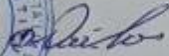
Тузувчилар:

ф.ф.н.П.Кулматов.

ассистент: А.Рўзиев.

Услубий кўрсатма “Ўзбекистон тарихи ва ижтимоий фанлар” кафедраси мажлисида муҳокама қилинган ва институт илмий-услубий Кенгашида кўриб чиқиш учун тавсия этилган.

Баённома № “26” август 2019 йил.

Жиз.ПИ “Ўзбекистон тарихи ва ижтимоий фанлар” кафедраси мудири доц.П.Кулматов

К И Р И Ш

XXI асрда кечаётган глобал интеграция жараёнлари, дунёнинг ғоявий-мафкуравий қиёфасини ўзгартириб, янги тафаккур услубини тақозо қилмоқда. Шу боис, Ўзбекистонда таълимнинг ижтимоийлашувига алоҳида эътибор берилиб, ўқитилаётган фанларнинг таркибий тузилиши ва мазмунининг замон талабларига мослаштирилиши бўйича ислохотлар амалга оширилмоқда. Бу "Таълим тўғрисидаги" Қонун ва Кадрлар тайёрлаш "Миллий дастури"да белгиланган вазифаларни босқичма-босқич амалга ошириш жараёнида ўз ифодасини топомқда. Хусусан, талаба ёшларимизни Ватан ва миллат манфаатлари йўлида фидоийлик кўрсата оладиган, мустақиллигамизнинг моҳиятини ва қадрини англайдиган, уни ҳар қандай хавф-хатардан асрашни ўзининг муқаддас бурчи деб биладиган, муайян мутахассисликни, касб-хунарни чуқур эгаллаган, мустақил, эркин фикрлайдиган, маънавий ва жисмонан баркамол инсонни тарбиялаш учун олий таълим тизимида ижтимоий, сиёсий, гуманитар фанларнинг дастурларини замон талаблари асосида қайта кўриб чиқишни тақозо қилмоқда. Бу эса ёшларда тарихий воқеликка объектив баҳо бериш ва тўғри хулоса чиқариш малакаларини шакллантиришни талаб қилади. Зеро, Биринчи Президентимиз И.А.Каримов таъкидлаганидек: "Таълимни тарбиядан, тарбияни эса таълимдан ажратиб бўлмайди - бу шарқона қараш, шарқона ҳаёт фалсафаси"¹ дир.

Шу боис обод Ватан, эркин ва фаровон ҳаёт барпо этаётган халқимиз тараққиётининг ғоявий тамойилларини, мамлакатимиз ҳаётида устивор бўлаётган Юрт тинчлиги, Ватан равнақи, Халқ фаровонлиги ғояларига садоқат туйғуларини шакллантиришга ёрдам берадиган мавзуларни ўрганиш "Миллий ғоя" асосий тушунча ва тамойиллар фанининг мазмун-моҳиятини белгилайди

Мазкур фан доирасида «Миллий ғоя» ва «Миллий мафкура» тушунчалари, уларнинг мазмун-моҳияти, намоён бўлиш хусусиятлари, халқлар ва давлатлар тақдирига таъсири, ҳозирги замондаги мафкуравий жараёнлар, ёшлар қалби ва онгида бузғунчи ва вайронкор ғояларга нисбатан огоҳлик ва хушёрлик хусусиятлари шаклланиши билан боғлиқ масалалар ўрганилади. Миллий ғоялар ва мафкуралар тизими, "ғоявийлик", "ғоясизлик", "мафкуравий фаолият", "мафкуравий жараёнлар", "мафкуравий таъсир", "мафкуравий майдон ва полигонлар", "мафкуравий инкироз", "ғоявий бўшлиқ", "мафкуравий профилактика", "мафкуравий иммунитет" каби тушунча ва атамаларнинг мазмун-моҳиятини очиб бериш билан боғлиқ масалалар мажмуи ҳам ушбу фаннинг асосий мавзулари доирасига киради.

"Миллий ғоя" – мустақиллик йилларида ўрганиш имкони очилган янги фанлардан биридир. Мазкур фаннинг мақсади эзгу ғоялардан ва соғлом мафкурадан маҳрум бирон бир миллат ва жамиятнинг узоққа бора олмаслигини, ҳар қандай халқ ва давлат ўз тараққиётининг ғоявий-мафкуравий тамойилларини белгилаб олиши зарурлиги ижтимоий жараёнларнинг муқаррар қонунияти эканлигини ёшларнинг қалби ва онгига сингдиришдан иборатдир.

Мазкур фаннинг қонун-қоидалари, тушунча ва тамойилларини ўргатишда

¹ Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat –engilmas kuch.-Т.: Ma'naviyat, 2008. – В. 62

қуйидагиларга алоҳида эътибор бериш зарур:

- мустақиллик биз учун энг олий қадрият, уни асраб-авайлаш эса ҳар биримизнинг муқаддас бурчимиз эканини талабаларнинг қалби ва онгига сингдириш;

- ёшларда ғоялар ўз маъно-моҳиятига кўра бунёдкор ёки вайронкор бўлиши, уларнинг халқлар ва давлатлар тараққиётига таъсири, ҳозирги замоннинг мафкуравий манзараси, бузғунчи ғояларнинг таъсиридан ҳушёр ва огоҳ бўлиш шартлари ва мезонлари ҳақидаги ҳаётий ва ҳаққоний тасаввурларни шакллантириш;

- ўқув машғулотларини олиб боришда талабаларнинг ёши, тафаккури, дунёқараши ва қизиқишларини ҳисобга олиш, таълим-тарбиянинг илғор, таъсирчан воситаларидан, замонавий ўқитиш технологияси имкониятларидан кенг фойдаланиш;

- айрим тушунчаларни ҳаддан зиёд соддалаштириш, таълимнинг эскича услуб ва тамойилларни қўллаш натижасида фаннинг қадрсизланишига йўл қўймаслик;

- таълим жараёнида тазйиқ ўтказмасдан маърифий асосда иш тутиш, ёшларнинг мустақил ва эркин фикрлаш, баҳс-мунозара юритиш кўникмаларини оширишга эътибор қаратиш.

Булардан ташқари ғоялар фалсафасининг мазмун-моҳиятини тушунтиришда ўқитувчи ва тингловчилар орасида ўзаро ҳамфикрлик ва ҳамкорлик муҳитини шакллантириш, мавзунинг тушунча ва тамойилларини шарҳлашда ҳаётий мисоллар, бугунги дунёда рўй бераётган воқеалар таҳлилидан, матбуот материалларидан кенг фойдаланиш ҳам муҳим аҳамият касб этади.

“Миллий ғоя” фанини ўқитиш жараёнида мантиқийлик, тарихийлик, обективлик тамойилларига амал қилингани ҳолда таълимни замонавий педагогик технологиялар асосида ташкил этиш, ўқув жараёнига ахборот технологияларни жорий этишнинг ноанъанавий усулларида фойдаланиш, айниқса, “Ақлий хужум”, “ФСМУ”, “Кейс-стадис”, “Бумеранг”, “Кластер”, “Матбуот конференцияси” каби методлардан фойдаланиш мақсадга мувофиқ.

1-мавзу: “Миллий ғоя : асосий тушунча ва тамойиллар” фанининг предмети, мақсади ва вазифалари

Семинар машғулотининг ўқитиш технологияси:

Вақти 2 соат	Талабалар сони: 25-35 нафар
Ўқув машғулотининг шакли:	Маърузада олган билимларни мустақамлаш ва янада кенгайтириш бўйича семинар машғулоти
Семинар машғулотининг режаси	1.Миллий ғоя фани, предмети, объекти ва шаклланишининг илмий-назарий асослари 2.Миллий ғоянинг асосий тушунчалари ва уларнинг ўзига хос хусусиятлари 3. Миллий ғоянинг мақсад ва вазифалари 4.Миллий ғояни ўрганишнинг асосий қонуниятлари
Ўқув машғулотининг мақсади: Талабаларда миллий истиқлол ғоясининг олдида турган асосий мақсад ва вазифалар тўғрисида тушунча ҳосил қилиш	
Педагогик вазифалар: -талабаларда ўз фикр мулоҳазаларини эркин баён қилишни шакллантириш; -мавзу бўйича билимларини мустақамлаш, мавзу бўйича билимларини мустақамлаш, такомиллаштириш; -мустақил фикр юритиш кўникмаларини ривожлантириш.	Ўқув фаолиятининг натижалари: Талаба: - дарсга ижодий ёндошади, гуруҳ билан ўзаро ишлайди; - “Мантиқ фанининг баҳс мавзуси ва уни ўрганишнинг аҳамияти” мавзусида “Идрок харитаси” чизиб, харитада мавзуга оид барча таянч тушунча ва ибораларни қамраб олишга ҳаракат қилади; - Чизмани изоҳлаб, барча тушунчаларга таъриф беради; - Савол-жавобда фаол иштирок этиб, гуруҳ манфаатини ҳимоя қилади.
Ўқитиш услуби ва техникаси	Кичик гуруҳларда ишлаш, савол-жавоб, баҳс-мунозара, “Ақлий хужум”, “Идрок харитаси” техникаси
Ўқитиш воситалари	Маърузалар матни, тарқатма материаллар, слайдлар, проектор, маркер, ватман, доска, бўр
Ўқитиш шакли	Билимларни чуқурлаштириш ва кенгайтириш, кичик гуруҳда ва индивидуал ишлаш
Ўқитиш шарт-шароити	Проектор, компьютер билан жиҳозланган, кичик гуруҳлар билан ишлашга мослаштирилган аудитория

Семинар машғулотининг технологик харитаси:

Босқичлар, вақти	Фаолият мазмуни:	
	Ўқитувчи:	Талаба:
1-босқич. Кириш (10 мин)	1.1. Семинар мавзусини эълон қилади, дарснинг ташкил этилиш технологияси, унинг мақсади, дарс машғулотидан кутилаётган натижаларни маълум қилади; 1.2. “Ақлий хужум” усулидан фойдаланган ҳолда талабаларнинг тайёргарлик даражасини аниқлайди: -Миллий ғоя ва унинг жамият ҳаётида тутган ўрнини қандай изоҳлайсиз? -Миллий ғоя олдида қандай вазифалар қўйилган? (3-илова).	1.1 эшитади, ёзиб олади, саволларга жавоб беради, дарсга ижодий ёндошишга киришади.
2-босқич. Асосий қисм	2.1. Талабаларни кичик гуруҳларга бўлиб чиқади, кичик гуруҳларда ишлаш қоидасини тушунтиради(1-илова). 2.2. Ҳар бир кичик гуруҳга ижодий ишлашга топшириқ ва	2.1.Ўқув натижаларини тақдим қиладилар. 2.2. Кичик гуруҳ аъзолари

(60 мин)	<p>ёзма саволларни тақдим этади.(2-илова) Кутилаётган натижаларни баён қилади.</p> <p>2.3. Ижодий ишлаш жараёнида ўқув материаллари (маърузалар матни, ўқув қўлланма)дан фойдаланишга рухсат беради. Иш бошлашни таклиф этиб, вақтни белгилайди.</p> <p>2.4. Вақт тугагач, тақдимотни бошлашни эълон қилади.</p> <p>2.5. Талабалар жавобини шархлайди, аниқлик киритади, тўлдириб боради.</p> <p>2.6. Талабалар томонидан тайёрланган саволларни, уларга берилаётган жавобларни тинглаб, уларни шархлайди.</p> <p>2.7.“Мулоҳазали савол муаллифи” бўлган гуруҳ аъзоларини рағбатлантиради.</p>	<p>биргаликда “Идрок харитаси” тузиб, ҳамкорликда саволларга жавоб топадилар.</p> <p>2.3.Гуруҳ аъзолари индивидуал жавоб бериб, бир-бирини тўлдиради.</p> <p>2.4.Саволлар тузиб, “Мулоҳазали савол муаллифи” бўлишга ҳаракат қилишади.</p> <p>2.5.Иккинчи кичик гуруҳ аъзолари томонидан берилган саволларга жавоб берадилар, ўқитувчининг изоҳини тинглайдилар, ўз билимларини тўлдириб борадилар.</p>
3-босқич: Яқуний қисм: (10 мин)	<p>3.1.Машғулотга яқун ясайди ва талабаларни баҳолайди, уларни рағбатлантиради.</p> <p>3.2. “Ёш авлодда ватанпарварлик туйғусини шакллантиришда миллий ғоянинг ўрни” мавзусида реферат ёзишни вазифа қилиб беради</p>	<p>3.1.Тинглайди, аниқлаштиради.</p> <p>3.2.Мустақил иш учун вазифани ёзиб олади.</p>

Таянч тушунчалар: жамият, мустақиллик, фаннинг предмети, фикр, ғоя, назарий асос, миллий ғоя, мафкура, мақсад ва вазифалар, шахс, жамият ва миллий истиқлол ғоясининг муносабати

Ўқув топшириқлари

1-илова:

<p style="text-align: center;">Гуруҳ билан ишлаш қоидалари Гуруҳ аъзоларининг ҳар бири:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ўз шерикларининг фикрларини ҳурмат қилишлари лозим; 2. Берилган топшириқлар бўйича фаол, ҳамкорликда ва масъулият билан ишлашлари лозим; 3. Ўзларига ёрдам керак бўлганда сўрашлари лозим; 4. Ёрдам сўраганларга кўмак беришлари лозим; 5. Гуруҳни баҳолаш жараёнида иштирок этишлари лозим; 6. “Биз бир кемадамиз, бирга чўкамиз ёки бирга қутуламиз” қоидасини яъши билишлари лозим

2-илова:

1-гуруҳ учун саволлар:

1. Миллий истиқлол ғояси нимани ўрганади ва унинг асосий мақсади нимадан иборат?
2. Фикр, ғоя, мафкура тушунчаларининг умумийлиги ва фарқлари. Шахс ва жамият.
3. Миллий мафкуранинг асосий мақсади.

2-гуруҳ учун саволлар:

1. Миллий истиқлол ғоясининг асосий вазифалари...
2. Миллий истиқлол ғоясининг аҳамияти...
3. Нима учун миллий истиқлол ғоясини фан деб биламиз?

3-гуруҳ учун саволлар:

1. Миллий истиқлол ғояси қайси фанлар билан яқин муносабатда бўлади?
2. Миллий истиқлол ғоясининг ижтимоий соҳадаги вазифаларини санаб ўтинг...
3. Миллий ғоя деганда нимани тушунамиз?

Баҳолаш мезонлари ва кўрсаткичлари(балл)

Гуруҳ	1-топширик (Идрок харитаси)	2-топширик (Саволларга жавоблар)	3-топширик (Мулоҳазали савол)	Баллар йиғиндиси
	(2,0)	(2,0)	(1,0)	(5,0)
1				
2				
3				

2-мавзу:	“МИЛЛИЙ ҒОЯ : АСОСИЙ ТУШУНЧА ВА ТАМОЙИЛЛАР” ФАНИНИНГ ТАРИХИЙ ИЛДИЗЛАРИ, ШАКЛЛАНИШ БОСҚИЧЛАРИ
-----------------	---

Семинар машғулотивининг ўқитиш технологияси:

Вақти -2 соат	Талабалар сони: 15-20 нафар
Ўқув машғулотивининг шакли:	Талабаларнинг билимларини чуқурлаштириш, кўникмаларини ривожлантириш бўйича семинар машғулооти
Семинар машғулотивининг режаси	1.Ғоя тушунчаси, унинг моҳияти ва мазмуни. 2.Ғояларнинг намоён бўлиши ва хилма-хил кўринишлари. 3.Мафкура тушунчаси, унинг моҳияти. 4.Мафкураларнинг намоён бўлиш хусусиятлари.
Ўқув машғулотивининг мақсади: Талабаларда жамиятнинг ҳаёти ва тараққиёти, ғоя ва мафкуралар билан ўзаро боғлиқлиги тўғрисидаги тушунча ва тасаввурларни ҳосил қилиш	
Педагогик вазифалар: - маърузадан олган билимларини мустаҳкамлаш, улар асосида визуал материаллардан фойдаланиш кўникмаларини ҳосил қилиш; -Ғоялар тарихига оид назарияларни таҳлил қилиш; -дарслик билан ишлаш ҳамда турли назариялар ва қарашларни таҳлил қилиш кўникмаларини ривожлантириш.	Ўқув фаолиятининг натижалари: Талаба: - маърузадан олган билимларини мустаҳкамлайди, гуруҳ билан ҳамкорликда иш олиб боради; - Визуал материаллар воситасида гуруҳга ажратилган режадаги саволга жавоб тайёрлайди; - фанга оид турли назария ва қарашларни таҳлил қилади; - тест саволларига жавоб топади.
Ўқитиш услуби ва техникаси	Кичик гуруҳларда ишлаш, тақдимот, савол-жавоб, кластер усули, тест
Ўқитиш воситалари	Маърузалар матни, тарқатма материаллар, слайдлар, проектор, маркер, ватман, доска, бўр
Ўқитиш шакли	Гуруҳ билан, индивидуал ва жамоада ишлаш
Ўқитиш шарт-шароити	Проектор, компютер билан жиҳозланган, кичик гуруҳлар билан ишлашга мослаштирилган аудитория

Семинар машғулотивининг технологик харитаси:

Босқичлар, вақти	Фаолият мазмуни:	
	Ўқитувчи:	Талаба:
1-босқич. Кириш (10 мин)	1.1.Семинар мавзуси, режасини эълон қилади, учта режани учта гуруҳга бўлиб бериб, мавзуга қай тарзда тайёргарлик кўриш юзасидан маслаҳат беради 1.2.Экранга баҳолаш мезонини чиқаради(1-илова)	1.1 эшитади, ёзиб олади, саволларга жавоб беради, дарсга ижодий ёндошишга киришади.
2-босқич. Асосий қисм (45 мин)	2.1.Яна бир қарра кичик гуруҳларда ишлаш қондасини тушунтиради (2-илова). 2.2.Ҳар бир кичик гуруҳга ижодий ишлаш учун вақт ажратади - Иш якунида қандай натижа кутилаётганини маълум қилади. 2.3.Ижодий ишлаш жараёнида маърузалар матни, ўқув қўлланма, визуал материаллардан фойдаланишга рухсат беради. 2.4.Вақт тугагач гуруҳларнинг жавобини тинглаб, уларни шархлайди ва тўлдиради.	2.1. Топшириқларни бажаришга киришади; - Гуруҳ сардори мавзуга жавоб топишни ва презен-татсияни тайёрлашни ташкиллаштиради. 2.2. Презентатсия билан таниш-тиради, бошқа гуруҳларнинг жавобларини тинглаб, пре-зентатсиясига эътибор қаратади. 2.3.Ўринли жойларда савол билан муносабат қилади
3-босқич: Билимларни янада фаоллаштириш (15 мин)	3.1. Экранга тестларни чиқаради (3-илова), тест жавобларини олиб, текширади, тўғри жавобларни эълон қилади 3.2.Тест натижаларини таҳлил қилиб, хатоларига изоҳ беради	3.1.Тест саволларига жавоб ёзади 3.2.Тест натижаларини таҳлил қилади
4-босқич: Якуний қисм: (10 мин)	3.1. Семинар машғулотивига яқун ясайди ва талабаларни баҳолайди, уларни рағбатлантиради. 3.2. Мустақил иш учун келгуси мавзунини ўқиш, маърузачига савол тайёрлашни вазифа қилиб беради	3.1.Тинглайди, аниқлаштиради. 3.2.Мустақил иш учун вазифани ёзиб олади.

Таянч тушунчалар: жамият, фикр, ғоя, мафкура, миллий ғоя, мафкура шакллари, мафкуравий иммунитет, бунёдкор ғоя, вайронкор ғоя, фашизм, болшевиизм, ирқчилик, мутлақлаштириш

**Ўқув топшириқлари
Баҳолаш мезонлари ва кўрсаткичлари(балл)**

1-илова:

Гуруҳ	1-топшириқ (режани ёритилиши ва аъзоларнинг иштироки)	2-топшириқ (презентатсия)	3-топшириқ (тест ҳар бири 0,2 баллдан)	Баллар йиғиндиси
	(1,5)	(1,5)	(2,0)	(5,0)
1				
2				
3				

Гуруҳ билан ишлаш қоидалари

Гуруҳ аъзоларининг ҳар бири:

1. ўз шерикларининг фикрларини ҳурмат қилишлари лозим;
2. берилган топшириқлар бўйича фаол, ҳамкорликда ва масъулият билан ишлашлари лозим;
3. ўзларига ёрдам керак бўлганда сўрашлари лозим;
4. ёрдам сўраганларга кўмак беришлари лозим;
5. Гуруҳни баҳолаш жараёнида иштирок этишлари лозим; “биз бир кемадамиз, бирга чўкамиз ёки бирга қутуламиз” қоидабини яъши билишлари лозим

2-илова:

Тестлар:

Қуйида келтирилган диний мафқуралардан қай бири миллий асосга эга?

1.Зардуштийлик 2. Конфутсийлик 3. Иудизм 4. Монийлик 5. Ислон

A) 3,5,6 B) 3,4,5 C) 1,3,5 D) 2,3

Ғоя...

1) Ижтимоий фикр сифатида шаклланади 2) Сиёсий гуруҳлар тамонидан ишлаб чиқилади 3) Амалий ҳаракатга ундайди 4) Муайян мафқуранинг асоси бўлади 5) Зиёлилар тамонидан ишлаб чиқилади 6) Бирон-бир мақсадни ифодалайди 7) Мавжуд юридик нормалар асосида шаклланади

A) 2,3,4,6 B) 3,5,6 C) 1,3,4,6 D) 1,3,6,5

Зардуштийлик ўзидан олдинги динлардан нимаси билан фарқ қилади?

A) Кўпхудолилиқ ва табиат ҳодисаларига сиғинишни инкор этиб, ягона худо Ахурамаздага содиқликни тарғиб қилиши билан

B) Кўчманчиликка асосланган турмуш тарзидан воз кечиб, ўтроқ ҳаётни улуғлаши билан

C) эзуликнинг ёвузлик устидан ғалаба қозониши кишиларнинг имон-еътиқодига, яъни Ахурамазда юборган қонунлар, тарғиботлар, ўғит-насихатларга амал қилишларига боғлиқлигини кўрсатиб бериши билан

D) Жонлиқлар сўйиб, қурбонлиқлар қилиб эмас, ерга экин экиб ҳосил ундиришни ибодатнинг олий нуқтаси деб эълон қилиши билан

Кимлар Ўзбекистон халқини ташкил этади?

A) Миллат ижтимоий келиб чиқиши ва эътиқодидан қатъий назар Ўзбекистонда яшовчи барча аҳоли.

B) Ўзбекистон халқини миллатидан қатъий назар Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари ташкил қилади

C) Ўзбекистон халқининг миллатидан қатъий назар 16 ёшга тўлган Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари ташкил қилади

D) Ўзбекистон халқини фақат ўзбеклар ташкил қилади

Миллий истиқлол ғоясининг сиёсий соҳадаги вазифаларини аниқланг...

A) Бозор муносабатлари шароитида кучли ижтимоий сиёсат юритиш

B) Сиёсий ҳаётнинг барча соҳаларини эркинлаштириш, аҳолининг сиёсий фаоллигини ошириш

C) фуқароларнинг ҳуқуқий тенглиги, қонун устиворлигини таъминлаш

D) Барча жавоблар тўғри

Ғоя ва мафкуралар қандай турларга бўлинади?

- А) Монизм, дуализм, идеализм
- В) Илмий, фалсафий, диний
- С) Озодлик, бирдамлик, хамкорлик
- Д) Материализм, плюрализм

ХVIII-XIX асрларда ўзбек давлатчилигининг таназзулга юз тутишига нималар сабаб бўлди?

- А) Умуммиллий манфаатлардан шахсий ва сулолавий манфаатларни устун бўлиши, Илм маърифатни ривожлантиришга етарли эътибор берилмагани
- В) Чор Россияси қўшинларининг босқинчилик юришлари
- С) Илмий, фалсафий, диний мафкуралар кураши
- Д) Европа саноатининг ривожланиши

Биринчи Президентимиз И.Каримовнинг «Фидокор» газетаси мухбири саволларига берган жавоблари қайси жавобда тўғри берилган?

- А) Хушёрликка даъват
- В) Миллий истиқлол мафкураси-халқ эътиқоди ва буюк келажакка ишончдир.
- С) Жамиятимиз мафкураси халқни-халқ, миллатни миллат қилишга хизмат этсин.
- Д) Ўз келажакимизни ўз қўлимиз билан қурмоқдамиз.

Миллий истиқлол ғояси маънавий соҳадаги вазифаларни аниқланг...

- А) Бозор муносабатлари шароитида кучли ижтимоий сиёсат юритиш .
- В) Сиёсий ҳаётнинг барча соҳаларини эркинлаштириш, аҳолининг сиёсий фаоллигини ошириш.
- С) Фуқароларнинг ҳуқуқий тенглиги, қонун устиворлигини таъминлаш.
- Д) Кадрлар тайёрлаш миллий дастурини амалга ошириш, таълим тарбия тизимини такомиллаштириш.

Қуйида келтирилган диний мафкураларнинг қайси бири миллий асосга таянади?

1. Хиндуизм 2. Анимизм 3. Христианлик 4. Синтоизм 5. Буддизм
- А) 3,5 В) 1,3,5 С) 2,4,5 Д) 1,4

Жадидчилик ҳаракатининг намоёндаларини аниқланг...

- А) Беҳбудий, Фитрат, Чўлпон, А.Авлоний
- В) Беҳбудий, Фитрат, Чўлпон, А.Дониш
- С) Низомулқмулк, Мунаввар Қори, Беҳбудий
- Д) А.Дониш, Фитрат, Чўлпон

Миллий истиқлол ғоясининг маънавий соҳада вазифаларни аниқланг?

- А) Ислоҳатларни босқичма - босқич амалга ошириш, аҳолининг ёрдамга мухтож қатламларини муҳофазалаш
- В) Турли қатлам, миллат дин вакиллари ўртасидаги уйғунликнинг тамойилни янада мустаҳкамлаш
- С) Куч ва салоҳиятни ижтимоий бағрикенгликка хизмат қилдириш
- Д) Миллий кадриятлар, тил маданият диний эътиқод урф-одат ва анъаналарини хурмат қилиш

«Миллий истиқлол ғояси» ўқув фанининг предметини аниқланг?

- А) Миллий истиқлол ғоясининг тарихий асослари, илмий, фалсафий илдизларини ўрганиш. Миллий истиқлол ғоясини яхлит таълимот сифатидаги қонунлари ва асосий хусусиятларини билиб олиш
- В) Жамият ҳаётида ижтимоий муносабатларни тартибга соладиган ҳуқуқий нормаларни таҳлил қилиш
- С) Диний эътиқодни шакллантириш
- Д) Жамият ҳаётини таҳлил этишга қаратилган инсон фаолиятини ва уни амалга оширишни энг самарали усулларини тадқиқ қилиш.

3-мавзу: Миллий ғоя, ижтимоий тараққиёт ва мафкуравий жараёнларнинг ўзаро боғлиқлиги

Семинар машғулотининг ўқитиш технологияси:

Вақти -2 соат	Талабалар сони: 15-20 нафар
Ўқув машғулотининг шакли:	Талабаларнинг билимларини янада чуқурлаштириш, мустақил ишлаш кўникмаларини ривожлантириш бўйича семинар машғулоти
Семинар машғулотининг режаси	1.“Мафкуравий муносабатлар”тушунчаси, унинг мазмун-моҳияти ва намоён бўлиш хусусиятлари. 2.Жамият ривожини ва бунёдкорлик ғоялари. 3.Сивилизатсиялар тарихида ёвуз ғоя ва вайронкор мафкуралар. 4.Тарихда ғоя ва мафкураларни мутлақлаштириш оқибатлари.
Ўқув машғулотининг мақсади: Талабаларда глобаллашув ва аксил глобаллашув тушунчаси тўғрисида тасаввур ҳосил қилиш	
Педагогик вазифалар: - мавзу бўйича билимларни янада чуқурлаштириш ва кенгайтириш; - тушунча турларини таҳлил қилиш; - билимларни тизимлаштириш, умумлаштириш ва таҳлил қилиш кўникмаларини шакллантириш;	Ўқув фаолиятининг натижалари: Талаба: -Глобаллашув жараёнлари жамият ҳаётининг барча соҳаларига таъсир этаётганлигини билиб олади; -Мафкуравий жараёнлар ҳам глобаллашув таъсирида ўз кучини ошириб бораётганлигини англаб олади
Ўқитиш услуби ва техникаси	Индивидуал ишлаш, чизмалар воситасида савол-жавоб, “Венна диаграммаси” усули
Ўқитиш воситалари	Маърузалар матни, тарқатма материаллар, слайдлар, проектор, чизмалар учун маркер ва А4 ҳажмдаги қоғозлар, доска, бўр
Ўқитиш шакли	Индивидуал ва жамоада ишлаш
Ўқитиш шарт-шароити	Проектор, компьютер билан жиҳозланган, кичик гуруҳлар билан ишлашга мослаштирилган аудитория

Семинар машғулотининг технологик харитаси:

Босқичлар,	Фаолият мазмуни:
-------------------	-------------------------

вақти	Ўқитувчи:	Талаба:
1-босқич. Кириш (10 мин)	1.1. Мавзу, режани эълон қилади, мавзуга қай тарзда тайёргарлик кўриш юзасидан маслаҳат беради 1.2. Экранга баҳолаш мезонини чиқаради(1-илова)	1.1 Режани ёзиб олади, дарсга ижодий ёндошишга киришади.
2-босқич. Асосий қисм (60 мин)	2.1.Семинар машғулотида қандай натижа кутилаётганини маълум қилади. 2.2.Режадаги саволларга талабалар томонидан берилган жавобларни тинглайди, қисқа ва аниқ жавобларга алоҳида эътибор қаратади 2.3. Эйлер схемасида “Глобаллашув ва аксилглобализм тушунчалари ўртасидаги фарқлар”ни акс эттиришлари ва индивидуал ишлаши учун талабаларга вақт ажратади (3-илова) 2.4. Ижодий ишлаш жараёнида маърузалар матни, ўқув қўлланма, визуал материаллардан фойдаланишга рухсат беради. 2.5. Вақт тугагач уларнинг варағини йиғиб олиб , жавобларни шархлайди	2.1.Семинар машғулоти натижаларини таҳлил қилади. 2.2.Режадаги саволларга қисқа ва аниқ жавоб беришга ҳаракат қилади. 2.3.Берилган топшириқни бажаришга киришиб, жавобларни эйлер схемасида акс эттиради 2.4. Маърузалар матни, ўқув қўлланма, визуал материаллардан унумли фойдаланади 2.5.Жавобларни солиштиради, хатолари бўлса тўғрилайди
3-босқич: Яқуний қисм: (10 мин)	3.1. Семинарни яқунлаб талабаларни баҳолайди, энг фаол иштирок этган талабаларни алоҳида рағбатлантиради. 3.2. Мустақил иш учун келгуси семинаргача “Буюк давлатчилик шовинизми, диний экстремизмнинг салбий оқибатлари” мавзусида реферат ёзиб келишни вазифа қилиб топширади	4.1.Ешитади, 4.2.Мустақил иш учун вазифани ёзиб олади ва вазифа юзасидан тушунмаган жойларини сўраб олади.

Таянч тушунчалар кўп миллатли, иммунитет, профилактика, мафкуравий иммунитет, мафкуравий бўшлиқ, мафкуравий ҳимоя, ғайри инсоний, демократия ниқоби, экстремизм, терроризм, кўпконфенсияли

1-илова:

Баҳолаш мезонлари ва кўрсаткичлари(балл)

Гуруҳ	1-топшириқ (режани ёритилиши ва аъзоларнинг иштироки)	2-топшириқ (Эйлер схемаси)	3-топшириқ (машқ ҳар бири 0,2 баллдан)	Баллар йиғиндиси
	(1,5)	(2,5)	(1,0)	(5,0)
1				
2				

4-мавзу: Ғоявий таҳдидларнинг йўналишлари. Мафкуравий тажовуз ва ахборот хавфсизлиги

Семинар машғулотининг ўқитиш технологияси:

Вақти -2 соат	Талабалар сони: 15-20 нафар
Ўқув машғулотининг шакли:	Маърузада олган билимларни мустаҳкамлаш ва янада кенгайтириш бўйича семинар машғулоти
Семинар машғулотининг режаси	1.Ғоявий таҳдидлар 2.Президент Ислон Каримов мафкуравий таҳдидлар, уларнинг мазмун-моҳияти ва асосий йўналишлари ҳақида. 3.Ёшларни миллий истиклол ғояси руҳида тарбиялашнинг шакл ва воситалари. 4.Аҳолининг турли қатламларини ғоявий куроллантириш омиллари
Ўқув машғулотининг мақсади: Талабаларда мафкуравий ва ғоявий таҳдидлар кучайиб бораётган даврда миллий ғоянинг аҳамияти, тарихий заруриятга айланиши муқаррар эканлиги тўғрисидаги тасаввурларни ҳосил қилиш	
Педагогик вазифалар: - мавзунинг мустаҳкамланиши ва такомиллаштирилишига эришиш; - талабаларнинг дарсга ижодий ёндашишларини таъминлаш; - талаба ёшларда тўғри савол қўя олиш кўникмаларини ривожлантириш; - уларни тўғри ва асосли жавоб беришга ўргатиб бориш	Ўқув фаолиятининг натижалари: Талаба: - маърузада олган билимларини янада мустаҳкамлайди; - Мавзунинг ўз гуруҳига ажратилган режаси бўйича тўғри саволлар тузишга ҳаракат қилади; - бошқа гуруҳ аъзолари томонидан берилган саволга асосли жавоб беришга интилади, - Савол-жавобда фаол иштирок этиб, гуруҳ манфаатини ҳимоя қилади.
Ўқитиш услуби ва техникаси	“Ақл чархи”, Кичик гуруҳларда ишлаш, “Саволлар ва жавоблар”, баҳс-мунозара усуллари
Ўқитиш воситалари	Маърузалар матни, тарқатма материаллар, слайдлар, проектор, маркер, ватман, доска, бўр
Ўқитиш шакли	Билимларни чуқурлаштириш ва кенгайтириш, кичик гуруҳда ва индивидуал ишлаш
Ўқитиш шарт-шароити	Проектор, компьютер билан жиҳозланган, кичик гуруҳлар билан ишлашга мослаштирилган аудитория

Семинар машғулотининг технологик харитаси:

Босқичлар, вақти	Фаолият мазмуни:	
	Ўқитувчи:	Талаба:
1-босқич. Кириш (10 мин)	1.1. “Б.Б.Б.” усулидан фойдаланган ҳолда талабаларнинг ўтган мавзунини қай даражада мустаҳкамлаганликларини текшириш мақсадида уларга олдиндан тайёрланган карточкалар тарқатиб, қисқа вақт ичида тўлдириб беришларини сўрайди: (1-илова). 1.2. Бугунги семинар мавзусини эълон қилади, дарснинг ташкил этилиш технологияси, унинг мақсади, дарс машғулотидан кутилаётган натижаларни маълум қилади;	1.1 эшитади, ёзиб олади, карточкани берилган муддатда тўлдиради, дарсга ижодий ёндашишга киришади.
2-босқич.	2.1. Талабаларни кичик гуруҳларга бўлиб чиқади	2.1. Берилган режа

Асосий қисм (60 мин)	ва 3 та режани 3 та гуруҳ бўлиб беради. 2.2. Берилган режа юзасидан савол тайёрлашлари учун вақт ажратиб, ижодий ишлаш жараёнида ўқув материаллари (маърузалар матни, ўқув қўлланмадан фойдаланишга рухсат беради. Иш бошлашни таклиф этиб, вақтни белгилайди. 2.4. Вақт тугаганини эълон қилади ва савол беришни биринчи бўлиб қўл кўтарган гуруҳдан бошлайди. 2.5. Талабаларнинг саволлари жавобларини тинглаб, шархлайди, керак жойларида тўлдиради. 2.6. Фаол бўлган гуруҳ аъзоларини рағбатлантиради.	бўйича тўғри савол тузишга ҳаракат қилади. 2.2. Кичик гуруҳ аъзолари ҳамкорликда берилган саволларга жавоб топадилар. 2.3. Гуруҳ аъзолари индивидуал жавоб бериб, бир-бирини тўлдиради. 2.4. Ўқитувчининг изоҳини тинглайдилар, ўз билимларини тўлдириб борадилар.
3-босқич: Якуний қисм: (10 мин)	3.1. Машғулотга яқун ясайди ва талабаларни баҳолайди, уларни рағбатлантиради. 3.2. “Миллий истиқлол ғоясининг моҳияти ва мақсади” тўғрисида тавсия этилган жадвални тўлдиради(2-илова)	3.1. Тинглайди, аниқлаштиради. 3.2. Мустақил иш учун вазифани ёзиб олади.

Таянч тушунчалар: миллий мафкура, миллий ғоя, зарурият, миллий ғурур, комил инсон, ўзликни англаш, миллий ўзликни англаш, манқуртлик, асосий ғоялар, миллий ва умуминсоний манфаатлар

Ўқув топшириқлари

1-илова:

Б.Б.Б. усули асосида билимларни синаш учун топшириқ:

	Мавзуга оид тушунчалар:	Биламан “+” Билмайман “-”	Билдим “+” Била олмадим “_”
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

2-илова:

Миллий истиқлол ғоясининг моҳияти ва мақсади	
Миллий истиқлол ғоясининг моҳияти	Миллий истиқлол ғоясининг мақсади

5-мавзу: МАФКУРАВИЙ ТАЖОВУЗ ВА АХБОРОТ ХАВФСИЗЛИГИ

Семинар машғулотининг ўқитиш технологияси:

Вақти -2 соат	Талабалар сони: 15-20 нафар
Ўқув машғулотининг шакли:	Талабаларнинг билимларини чуқурлаштириш, кўникмаларини ривожлантириш бўйича семинар машғулоти
Семинар машғулотининг режаси	1.Мафкуравий тажовуз 2.Президент И.А.Каримовнинг “Мафкуравий тажовузларга қарши соғлом фикрлар билан курашиш” ҳақида 3.Мафкуравий иммунитетни шакллантириш омиллари
Ўқув машғулотининг мақсади: Талабаларда миллий ғоя ва миллий кадриятлар ўртасидаги ўзаро алоқадорликнинг жамият таракқиётида туганган ўрни тўғрисида тасаввур ҳосил қилиш	
Педагогик вазифалар: - маърузада олинган билимларни мустаҳкамлаш ва улар асосида докладлар тайёрлаш кўникмалари ҳосил қилиш; - билимларни тизимлаштириш, таққослаш, умумлаштириш ва таҳлил қилиш -дарслик ва кўшимча адабиётлар билан ишлаш, кўникмаларни ҳосил қилиш	Ўқув фаолиятининг натижалари: Талаба: -Миллий ғоя ва унинг миллий, умуминсоний кадриятларнинг ўзаро уйғунлиги ва жамият ҳаётида туганган ўрни; - Миллий ғояда ўз ифодасини топган умумбашарий тамойиллар ва кадриятлар инсоният ҳаётига хизмат қилиши тўғрисидаги тасаввурлар ва кўникмаларга эга бўлади
Ўқитиш услуби ва техникаси	Кичик гуруҳларда ишлаш, ФСМУ, баҳс-мунозара
Ўқитиш воситалари	Маърузалар матни, тарқатма материаллар, слайдлар, проектор, маркер, ватман, доска, бўр
Ўқитиш шакли	Гуруҳ билан, индивидуал ва жамоада ишлаш
Ўқитиш шарт-шароити	Проектор, компютер билан жиҳозланган, кичик гуруҳлар билан ишлашга мослаштирилган аудитория

Семинар машғулотининг технологик харитаси:

Босқичлар, вақти	Фаолият мазмуни:	
	Ўқитувчи:	Талаба:
1-босқич. Кириш (5 мин)	1.1. Семинар мавзуси, режасини эълон қилади. 1.2. Гуруҳга бешта кичик гуруҳларга ажратиб, ҳар бир кичик гуруҳга биттадан режани бўлиб беради.	1.1 эшитади, ёзиб олади дарсга ижодий ёндашишга киришади.
2-босқич. Асосий қисм (60 мин)	2.1.Кичик гуруҳларда ишлаш ишлаш учун танланган технологияни тушунтириб беради ва уларга ФСМУ технологиясининг 4 босқичи ёзилган катта форматдаги қоғозларни тарқатади(1-илова). 2.2. Ҳар бир кичик гуруҳга ижодий ишлаш учун вақт ажратади - Иш якунида қандай натижа кутилаётганини маълум қилади. 2.3. Ижодий ишлаш жараёнида маърузалар матни, ўқув қўлланма, визуал материаллардан фойдаланишга руҳсат беради. 2.4. Кичик гуруҳлар ўз фикр-мулоҳазаларини баён этиб бўлишгач, баҳс-мунозарага киришишларига имкон яратади.	2.1.Топшириқларни бажаришга киришадилар; -топшириқларни бажариш учун вақтни тўғри тақсимлашга ҳаракат қилади. 2.2. Ҳар бир кичик гуруҳ аъзоси ФСМУ технологиясининг 4 босқичини тўлдиришда фаол иштирок этади. 2.3. Баҳс- мунозарага киришиб, баҳслашиш маданиятига тўла тўқис амал қилади.
3-босқич: Якуний қисм: (15 мин)	3.1. Ҳар бир кичик гуруҳнинг жавобларига изоҳ беради, хато ва камчиликларини тўлдирди. 3.2. Семинар машғулотида яқун ясади ва талабаларни баҳолайди, уларни рағбатлантиради. 3.3. Мустақил иш учун “Миллий ва умуминсоний кадриятлар” мавзусида ҳар бирига алоҳида мисол ва изоҳ келтирилган ҳолда реферат тайёрлашни топширади	3.1.Тинглайди, аниқлаштиради. 3.2.Мустақил иш учун вазифани ёзиб олади.

Таянч тушунчалар: умуминсоний ва миллий кадриятлар, маҳалла, оила, ўзбекчилик, фуқаролик жамияти, тарихий хотира

Ўқув топшириқлари:
ФСМУ технологияси

1-илова:

Ushbu texnologiya munozarali masalalarni hal etishda xamda o'quv jarayonini baxs-munozarali o'tkazishda qo'llaniladi, chunki bu texnologiya talabalarni o'z fikrini ximoya qilishga, erkin fikrlash va o'z fikrini boshqalarga o'tkazishga, ochiq xolda baxslashishga xamda shu bilan birga baxslashish madaniyatini o'ratadi. Tinglovchilarga tarqatilgan oddiy qog'ozga o'z fikrlarini aniq va qisqa xolatda ifoda etib, tasdiqlovchi dalillar yoki inkor etuvchi fikrlarni bayon etishga yordam beradi.

F - fikringizni bayon eting

S - fikringiz bayoniga sabab ko'rsating

M - ko'rsatgan sababingizni isbotlovchi dalil keltiring

	муштараклиги
Ф - фикрингизни баён этинг	
С - фикрингиз баёнига сабаб кўрсатинг	
М - кўрсатган сабабингизни исботловчи далил келтиринг	
У - фикрингизни умумлаштиринг	

2-гурух

Савол	Миллий истиқлол ғояси: маънавият ва маърифат
Ф - фикрингизни баён этинг	
С - фикрингиз баёнига сабаб кўрсатинг	
М - кўрсатган сабабингизни исботловчи далил келтиринг	
У - фикрингизни умумлаштиринг	

3-гурух

Савол	Миллат тарихи, тили, маданияти, анъаналарини унутишнинг шахс ва жамият учун фожиавий оқибатлари
Ф - фикрингизни баён этинг	
С - фикрингиз баёнига сабаб кўрсатинг	
М - кўрсатган сабабингизни исботловчи далил келтиринг	
У - фикрингизни умумлаштиринг	

6-мавзу: МАФКУРАВИЙ ҲАОЛИЯТ-МИЛЛИЙ ҲОЯНИ АМАЛГА ОШИРИШ ВОСИТАСИ
Семинар машғулотининг ўқитиш технологияси:

Вақти -2 соат	Талабалар сони: 15-20 нафар
Ўқув машғулотининг шакли:	Талабаларнинг билимларини янада чуқурлаштириш, мустақил ишлаш кўникмаларини ривожлантириш бўйича семинар машғулоти
Семинар машғулотининг режаси	1. Инсон феъл-атвориға, гуруҳ, жамият маънавиятиға таъсир қилувчи мафкуравий омиллар. 2. Соғлом мулоқот маданиятини тарбиялаш усуллари. 3. Ўтиқодни шакллантирувчи ва мустаҳкамловчи услублар. 4. Мафкуравий ишлар самарадорлигини баҳолаш мезонлари.
Ўқув машғулотининг мақсади: Талабаларда миллий ҳоямизнинг бош мақсади озод ва обод ватанни яратиш жамият ҳаётини эркинлаштириш ва фаровонлаштириш эканлигини тушунтириш	
Педагогик вазифалар: -маърузада олинган билимларни мустаҳкамлаш ва улар асосида докладлар тайёрлаш кўникмалари ҳосил қилиш; - билимларни тизимлаштириш, таққослаш, умумлаштириш ва таҳлил қилиш	Ўқув фаолиятининг натижалари: Талаба: - Миллий ҳоя ва унинг жамият ҳаётида тутган ўрни; -Миллий ҳоя олдиға қандай вазифалар қўйилганлиги тўғрисида тушунчаға эға бўлади.
Ўқитиш услуби ва техникаси	савол-жавоб, тест, идрок харитаси
Ўқитиш воситалари	Маърузалар матни, тарқатма материаллар, слайдлар, проектор, чизмалар учун маркер ва А4 ҳажмдаги қоғозлар, доска, бўр
Ўқитиш шакли	Индивидуал ва жамоада ишлаш
Ўқитиш шарт-шароити	Проектор, компьютер билан жиҳозланган, кичик гуруҳлар билан ишлашға мослаштирилган аудитория

Семинар машғулотининг технологик харитаси:

Босқичлар, вақти	Ҳаолият мазмуни:	
	Ўқитувчи:	Талаба:
1-босқич. Кириш (10 мин)	1.1. Мавзу, режани эълон қилиб, мазкур дарс жараёнининг қандай ташкил этилишини тушунтиради 1.2.Мавзуга қай тарзда тайёргарлик кўриш юзасидан маслаҳат беради	1.1 Режани ёзиб олади дарсға иждоий ёндашишға киришади.
2-босқич. Асосий қисм (50 мин)	2.1.Семинар машғулотидан қандай натижа кутилаётганини маълум қилади. 2.2.Барча талабаларға саволлар билан мурожаат қилади?(1-илова) 2.3. Ҳар бир жавобни диққат билан тинглайди. 2.4. Талабаларға “Жамият ҳаётини демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизатсия ва ислоҳ этишнинг асосий устивор йўналишлари”ни санаб ўтишлари	2.1.Семинар машғулотлари натижаларини таҳлил қилади.. 2.2.Берилган саволларға тўғри ва аниқ жавоб беришға ҳаракат қилади. 2.3. Курсдошларининг жавобларини ҳам диққат билан тинглайди. 2.5.Жавобларни

	лозимлигини уқтиради. 2.5. Жавобларни изоҳлайди.	солиштиради.
3-босқич: Билимларни янада мустаҳкамлаш (10 мин)	3.1. Экранга тестларни чиқаради(2-илова), берилган вақт тугагач тўғри жавоб вариантларини эълон қилиб, солиштиради 3.2.Тест натижаларини таҳлил қилади	3.1.Тест бажаради. 3.2.Тест натижаларини таҳлил қилади.
4-босқич: Яқуний қисм: (10 мин)	4.1. Семинарни яқунлаб талабаларни баҳолайди, энг фаол иштирок этган талабаларни алоҳида рағбатлантиради. 4.2. Мустақил иш учун келгуси семинаргач “Жамият ҳаётини демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизатсия ва ислоҳ этишнинг асосий устивор йўналишлари” мавзусида “Идрок харитаси” тузиб келишни топширади	4.1.Ешитади. 4.2. Мустақил иш учун вазифани ёзиб олади ва вазифа юзасидан тушунмаган саволларини сўрайди.

Таянч тушунчалар: тараққиёт концепсияси, озодлик, миллий озодлик, шахсий озодлик, фаровонлик, бош мақсад, ватан равнақи, ватан ва миллий ғоя, эркинлик

1-илова:

Ўқув топшириқлари

Назорат саволлари:

1. Қандай мақсадга бош мақсад дейилади?
2. Фуқаролик жамияти нима?
3. Ўзбекистоннинг ўз тараққиёт йўли деганда нимани тушунаси?
4. Биз нима учун Ватан муқаддас деймиз?
5. Шахс ва миллат озодлигининг қандай умумий ва фарқли жиҳатлари бор?
6. Ватанни қадрлаш туйғуси нима?

Тестлар:

<p>Миллий истиқлол ғояси қандай умумбашарий тамойилларига таянади?</p> <p>А) Ўзга халқларнинг илғор тажрибалари ва маданиятини ўрганиш В) Оила , маҳалла эл-юрт муқаддаслиги С) Халқимиз ҳаётида жамоа бўлиб яшаш руҳининг устуворлиги Д) уруш оловини ёқиш</p>
<p>Иқтисодий ислоҳатларни беш тамойилининг моҳияти И.Каримовнинг қайси асарига ёритиб берилган? А) Ўзбекистон ХХИ асрга интилмоқда В) Ўзбекистоннинг бозор муносабатларига ўтишнинг ўзига хос йўли С) Ислоҳатларни амалга оширишда қатиятлик бўлайлик Д) Ўзбекистонни келажаги буюк давлат</p>
<p>Миллий истиқлол ғояси қандай умумбашарий тамойилларига таянади?</p> <p>1) Миллий фалсафий мерос 2) Қонун устиворлиги 3) Диний бағрикенглик 4) Дунёвий кашфиётларга 5) Дунёвий билимларга 6) Ўзга халқларнинг илғор тажрибалари ва маданиятини ўрганиш 7) ҳалоллик ва меҳр оқибат А) 2,3,5,6 В) 1,2,3,5 С) 1,3,4,7 Д) 4,5,6,7</p>
<p>ХХ асрда кенг қулоч ёзган террористик ташкилотларни аниқланг?</p> <p>А) Италиядаги «Қизил армия» В) Олесьтер «Инқилобий-холоскорлик армияси С) Перудаги «Порлоқ ҳаёт» Д) Барча жавоблар тўғри</p>

«Хавфсизликни қандай сақлаб қолиш лозим?» Барқорорликни қандай таъминлаш даркор? Тараққиёт йўлидан собитқадам ривожланишга нималар ҳисобига эришиш мумкин?»- И.Каримовнинг қайси асарида ушбу муаммоларга жавоб изланган?

А) Озод ва обод Ватан , эркин ва фаровон ҳаёт пировард мақсадимиз

В) Ўзбекистон ХХИ аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқорорлик шартлари, тараққиёт кафолатлари

С) Ўзбекистон ХХИ асрга интиломда

Д) Ўз келажагимизни ўзимиз қўлимиз билан қурмоқдамиз

Мустақиллик декларатсияси қачон қабул қилинган?

А) 1991 йил 31 август

В) 1991 йил 18 ноябр

С) 1990 йил 18 март

Д) 1990йил 20 июн

Большевизм....

А) Бир хукмрон миллатнинг «ирқий этник софлиги» ни мутлоқлаштиришни тарғиб қилинади

В) Халқларнинг миллий этник ўзига хосликларни йўқотишга ҳаракат қилади

С) ХҲИИ асрдан бошлаб Европада инсоният наслини ирқий гуруҳлар , жумладан , «оқ», «қора» , ва «сарик» ирққа ажратиш учун хизмат қилади

Д) Муаян давлатнинг ўз мавқеи ва таъсирини ўзга худуд ва минтақаларда кучайтиришга қаратилган сиёсати.

Ижтимоий ҳамкорлик ғоясининг мазмун моҳияти қайси жавобда тўғри келтирилган?

А) Инсон онгги ва тушунчалари тизимида ҳаёт ҳақидаги фалсафий, сиёсий ҳуқуқий, диний, эстетик, ахлоқий, бадий, касбий қарашларини мақсадли шакллантириш жараёндир

В) Мураса фалсафаси бўлиб, хилма хил фикрлар ва қарашларга эга бўлган, турли миллат, ирқ ва динга мансуб шахс ва гуруҳларнинг умумий мақсад йўлидаги ҳамжихатлигини таъминлайди

С) Хилма-хил диний эътиқодга эга бўлган кишиларнинг бир замин, бир ватанда, олийжаноб ғоя ва ниятлар йўлида ҳамкор ва ҳамжихат бўлиб яшашни англатади

Д) Турли хил халқлар биргаликда истиқомат қиладиган минтақа ва давлатлар миллий тараққиётини белгилайди, тинчлик ва барқорорликнинг кафолати бўлиб хизмат қилади.

Иқтисодий ислоҳатлар биринчи босқичнинг энг асосий якуни нимада?

А) Иқтисодий ва ижтимоий-сиёсий барқорорликнинг таъминланиши

В) Иқтисодий ислоҳатлар ҳуқуқий негизнинг барпо этилиши

С) Жаҳон иқтисодий ҳамжамиятига қўшилиши

Д) Барча жавоблар тўғри

Миллий истиқлол мафқурасининг асосий ғоялари қайси жавобда тўғри берилган?

А) Ватан равнақи , юрт тинчлиги, халқ фаровонлиги .

В) Комил инсон , ижтимоий ҳамкорлик,

С) Миллатлараро тотувлик , диний толерантлик

Д) Барча жавоблар тўғри

Буюк давлатчилик шовинизм нима ?

А) Муайян давлатнинг ўз мавқеи ва таъсирини ўзга худуд ва минтақаларда кучайтиришга қаратилган сиёсати.

В) Муайян кучлар томонидан бўладиган сиёсий, мафқуравий ва иқтисодий хукмронлик деб ёки миллатлараро ва давлатлараро минтақавий муносабатларда унга интилиш деб таърифлаш мумкин

С) Жаҳон миқёсидаги ижтимоий -сиёсий, иқтисодий муамоларини хал қилишда фаоллик кўрсатиш

Д) А ва С

«Бўлиб ташла ва хукмронлик қил» тамойилини амалга ошириш усуларини аниқланг?

- А) Мамлакат ичида ижтимоий парокандаликни келтириб чиқаришга уриниш
 В) Минтақа давлатлари ўртасида турли зиддиятларни юзага келтиришга уриниш
 С) Халқаро майдонда муаяйн мамлакат ҳақида нотўғри ноҳолис тасавурларни шакллантиришга уриниш
 Д) Барча жавоблар тўғри

7-мавзу: ГЛОБАЛЛАШУВ ЖАРАЁНИДА МАФКУРАВИЙ ИММУНИТЕТНИ ШАКЛЛАНТИРИШ ВАЗИФАЛАРИ

Семинар машғулотининг ўқитиш технологияси:

Вақти -2 соат	Талабалар сони: 15-20 нафар
Ўқув машғулотининг шакли:	Талабаларнинг билимларини янада такомиллаштириш, мустақил ишлаш кўникмаларини ривожлантириш бўйича семинар машғулоти
Семинар машғулотининг режаси	1.Глобаллашув тушунчасининг мазмун ва моҳияти 2.Бугунги дунёнинг мафкуравий манзараси.
Ўқув машғулотининг мақсади: Талабаларда миллатлараро тотувлик ғояси, барча этнос ва миллатлар мақсади, манфаатларининг уйғунлашуви тўғрисида тасаввур ҳосил қилиш.	
Педагогик вазифалар: - мавзу бўйича билимларни янада чуқурлаштириш ва кенгайтириш; -миллатлараро тотувлик, ҳамжиҳатлик тушунчаларини таҳлил қилиб бериш; - билимларни тизимлаштириш, умумлаштириш ва таҳлил қилиш кўникмаларини шакллантириш;	Ўқув фаолиятининг натижалари: Талаба: - Миллатлараро тотувлик ва ҳамжиҳатлик барқарорлик омили эканлиги тўғрисидаги тушунча ҳосил қилади; - Кўп миллатли Ўзбекистонда миллатлараро тотувлик ва диний бағрикенгликка қандай аҳамият бераётганлигини билиб олади.
Ўқитиш услуби ва техникаси	Индивидуал ишлаш, савол-жавоб, “Кластер” усули
Ўқитиш воситалари	Маърузалар матни, тарқатма материаллар, слайдлар, проектор, чизмалар учун маркер ва А4 ҳажмдаги қоғозлар, доска, бўр
Ўқитиш шакли	Индивидуал ва жамоада ишлаш
Ўқитиш шарт-шароити	Проектор, компьютер билан жиҳозланган, кичик гуруҳлар билан ишлашга мослаштирилган аудитория

Семинар машғулотининг технологик харитаси:

Босқичлар, вақти	Фаолият мазмуни:	
	Ўқитувчи:	Талаба:
1-босқич. Кириш (10 мин)	1.1. Мавзу, режани эълон қилади, мавзуга қай тарзда тайёргарлик кўриш юзасидан маслаҳат беради 1.2. Эcranга баҳолаш мезонини чиқаради	1.1 Режани ёзиб олади, дарсга ижодий ёндошишга киришади.
2-босқич.	2.1.Семинар машғулотидан қандай натижа кутилаётганини маълум қилади. 2.2.Режадаги	2.1.Семинар машғулоти натижаларини таҳлил қилади.

Асосий қисм (60 мин)	саволларга талабалар томонидан берилган жавобларни тинглайди, қисқа ва аниқ жавобларга алоҳида эътибор қаратади 2.3. Кластер усулида “Миллатлараро тотувлик ва ҳамжиҳатлик барқарорлик омили”ни акс эттиришлари ва индивидуал ишлаши учун талабаларга вақт ажратади(1-илова) 2.4. Ижодий ишлаш жараёнида маърузалар матни, ўқув қўлланма, визуал материаллардан фойдаланишга рухсат беради. 2.5. Вақт тугагач уларнинг варағини йиғиб олиб , жавобларни шархлайди	2.2.Режадаги саволларга қисқа ва аниқ жавоб беришга ҳаракат қилади. 2.3.Берилган топшириқни бажаришга киришиб, жавобларни Кластер усулида акс эттиради 2.4. Маърузалар матни, ўқув қўлланма, визуал материаллардан унумли фойдаланади 2.5.Жавобларни солиштиради, хатолари бўлса тўғрилайди
3-босқич: Яқуний қисм: (10 мин)	3.1. Семинарни яқунлаб талабаларни баҳолайди, энг фаол иштирок этган талабаларни алоҳида рағбатлантиради. 3.2. Мустақил иш учун келгуси семинаргача “Кўп миллатли Ўзбекистонда миллатлараро тотувлик ва диний бағрикенглик тамойиллари устиворлиги” мавзусида тақдимот тайёрлаб келишни топширади.	3.1.Ешитади, 3.2.Мустақил иш учун вазифани ёзиб олади ва вазифа юзасидан тушунмаган жойларини сўраб олади.

Таянч тушунчалар: ёндашув, йўналишлар, миллий ва диний бағри кенглик, оммавий ахборот воситалари, титул миллат, миллий маданият марказлари, буддавийлик, насронийлик, ислом, давлат тили

Мавзу: Глобаллашув жараёнида мафкуравий иммунитетни шакллантириш вазифалари

1-илова:

Режа

- 1.Глобаллашув тушунчасининг мазмун ва моҳияти
- 2.Бугунги дунёнинг мафкуравий манзараси.

Ўқув машғулотининг мақсади: Талабаларда миллатлараро тотувлик ғояси, барча этнос ва миллатлар мақсади, манфаатларининг уйғунлашуви тўғрисида тасаввур ҳосил қилиш.

Ўқув фаолиятининг натижаси: Миллатлараро тотувлик ва ҳамжиҳатлик барқарорлик омили эканлиги тўғрисидаги тушунча ҳосил қилади;

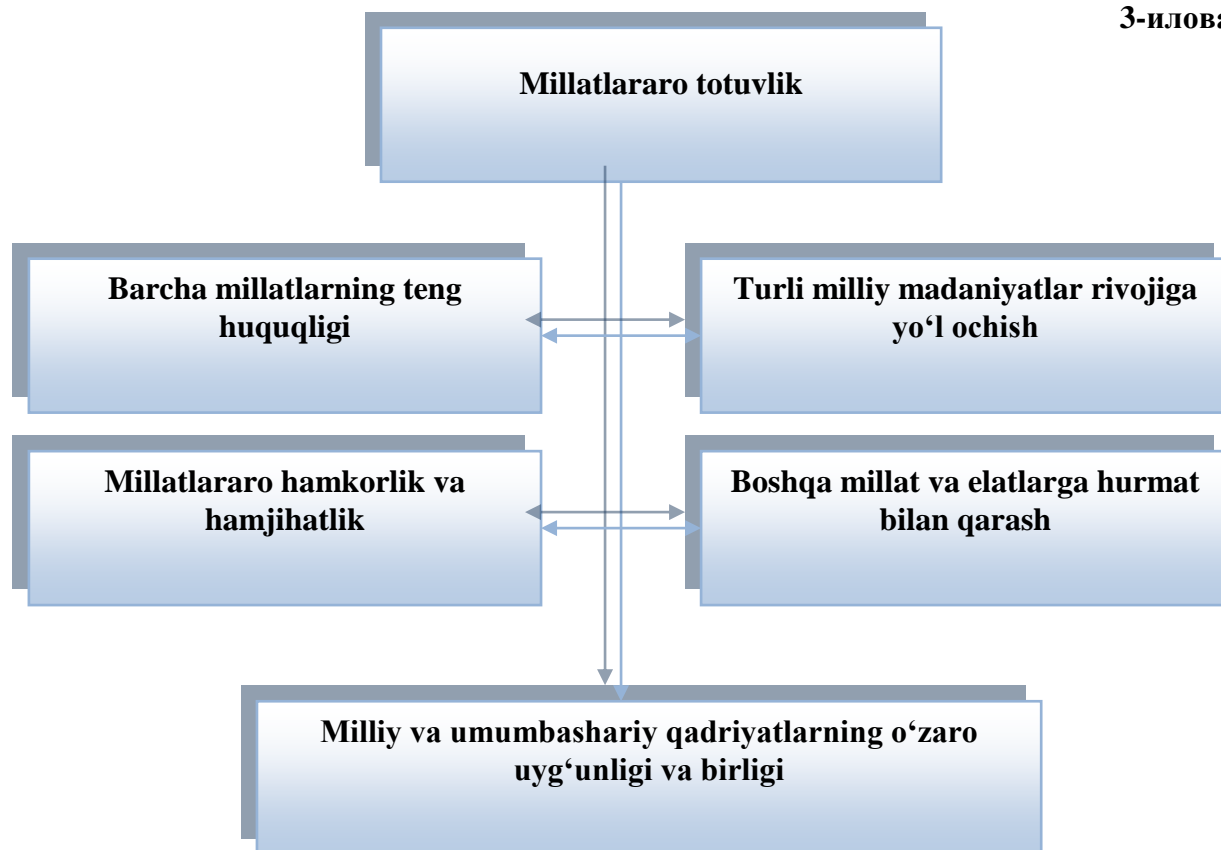
Кўп миллатли Ўзбекистонда миллатлараро тотувлик ва диний бағрикенгликка қандай аҳамият бераётганлигини билиб олади

2-илова:

Глобаллашув тушунчасининг мазмун ва моҳияти

Глобаллашув атамасини биринчи бўлиб муомилага Америкалик олим Гарвард университетининг профессори Левит киритган. Глобаллашув атамасининг мазмуни глоб - шар, ер юзига ахборот тезлик билан тарқалишидир. Глобаллашув жараёни узлуксиз давом этадиган жараёндир. Бу жараёнда ахборот оқимини жадал суратларда тарқалиши асосий аҳамиятга эга. Глобаллашув жараёнини ижобий ва салбий томонларини ўрганиш жараёнида миллий ғоя жамият таракқиётида асосий рол ўйнаши катта аҳамиятга эга. Биз танлаган йўлимиз мамлакатимиз таракқиётини юксак чўққиларга олиб чиқишини бугунги кунда ўз ифодасини топмоқда

3-илова:

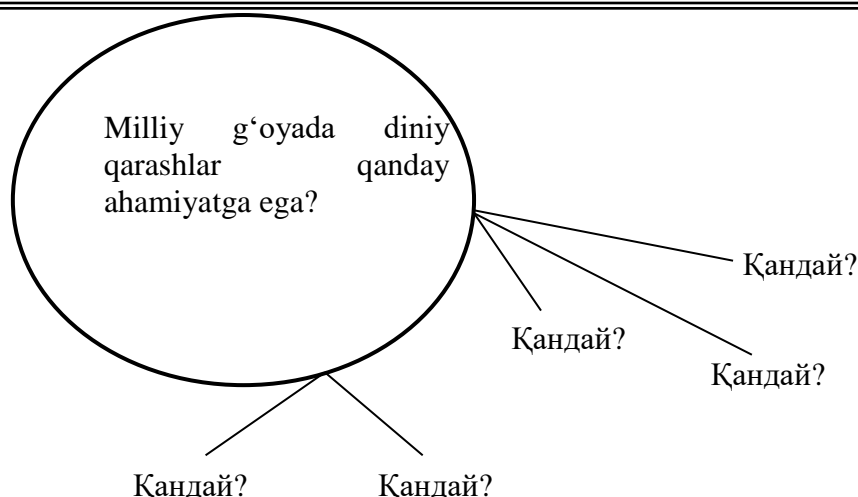

Бугунги дунёнинг мафкуравий манзараси.

Ўзбекистон Мустақилликка эришган кундан бошлаб ўзининг мустақил тараққиёт йўлини танлаб олди. Мамлакатимизда яшаётган 134 дан ортиқ элат ва миллат вакиллари ўзларини Ўзбекистоннинг тенг ҳуқуқли фуқароси сифатида хис қиладилар. Ўзбекистонга этник гуруҳларнинг мамлакат бўйлаб тарқоқ яшашини ифодалайдиган кўп миллатлик билан бир қаторда, муайян миллатлар вакилларининг алоҳида ҳудудларда ғуж (компакт) бўлиб яшаш ҳолатини назарда тутадиган мултимиллатлилик ҳам хосдир. Бу оқилона ташкил этилган миллий сиёсат, миллатлараро тотувлик ғояси устуворлигининг мамлакатимиз учун ҳам муҳим ҳаётий аҳамиятга эга эканлигини кўрсатади.

«Қандай» органайзерини тўлдириш

Муҳим муаммонинг ечимини топишга ёрдам беради ва “Қандай” саволи орқали муаммо ҳал қилинади.

Мустақил Ўзбекистонда миллатлараро тотувлик ва диний бағрикенгликнинг амалда намоён бўлиши

Миллатлараро муносабатларни такомиллаштириш масалалари Ўзбекистонда титул, давлатга ўз номини берган миллат бўлган ўзбекларга алоҳида масъулият юклайди. Чунки бу ерда таъкидлаб кўрсатмасак ҳам жаҳонда мамлакатга ўз номини берган миллат вакиллари кам сонли миллат вакилларига тазйиқ ўтказаяётган давлатлар ҳозир ҳам учраб туради. Бундай ҳолат эса бизнинг тарихимиз ва Миллий ғоя: асосий тушунча ва тамойилларимизга бутунлай зиддир.

И.А.Каримов таъкидлаганларидек: “Республика аҳолиси ўртасида кўпчиликни ташкил қиладиган ўзбек миллатининг муқаддас бурчи она тилини, ўз миллий маданияти ва тарихини тиклашдангина иборат эмас, балки биргаликда ҳаёт кечирувчи камсонли халқларнинг тақдири учун, уларнинг ўзига хос маданий-маънавий хусусиятларини сақлаб қолиш учун, камол топиши ва ўзлигини намоён этиши учун уларга тенг шароит ва имкониятлар яратиб бериш борасида масъул бўлишдан ҳам иборатдир”.

ФСМУ технологияси

Ushbu texnologiya munozarali masalalarni hal etishda xamda o'quv jarayonini baxs-munozarali o'tkazishda qo'llaniladi, chunki bu texnologiya talabalarni o'z fikrini ximoya qilishga, erkin fikrlash va o'z fikrini boshqalarga o'tkazishga, ochiq xolda baxslashishga xamda shu bilan birga baxslashish madaniyatini o'rnatadi. Tinglovchilarga tarqatilgan oddiy qog'ozga o'z fikrlarini aniq va qisqa xolatda ifoda etib, tasdiqlovchi dalillar yoki inkor etuvchi fikrlarni bayon etishga yordam beradi.

F - fikringizni bayon eting

S - fikringiz bayoniga sabab ko'rsating

M - ko'rsatgan sababingizni isbotlovchi dalil keltiring

U - fikringizni umumlashtiring

1-гурух

Савол	Диний бағрикенглик деганда нимани тушунаси?
Ф - фикрингизни баён этинг	
С - фикрингиз баёнига сабаб кўрсатинг	
М - кўрсатган сабабингизни исботловчи далил келтиринг	
У - фикрингизни умумлаштиринг	

2-гурух

Савол	Ўзбекистонда нечта диний конфессиялар мавжуд?
Ф - фикрингизни баён этинг	
С - фикрингиз баёнига сабаб кўрсатинг	
М - кўрсатган сабабингизни исботловчи далил келтиринг	
У - фикрингизни умумлаштиринг	

Jonlantirish uchun savollar:

1. Dinlararo munosabatlarda hozirgi zamon uchun zarur bo'lgan narsa nima?
2. Millatlararo totuvlik va diniy bag'rikenglik deganda nimani tushunasiz?
3. Milliy g'oyada diniy qarashlar qanday ahamiyatga ega?
4. Bag'rikenglik nimalarda namoyon bo'ladi?

7-мавзу:	ГЛОБАЛЛАШУВ ЖАРАЁНИДА МАФКУРАВИЙ ИММУНИТЕТНИ ШАКЛЛАНТИРИШ ВАЗИФАЛАРИ
-----------------	---

Семинар машғулотининг ўқитиш технологияси:

Вақти -2 соат	Талабалар сони: 15-20 нафар
Ўқув машғулотининг шакли:	Талабаларнинг билимларини янада такомиллаштириш, мустақил ишлаш кўникмаларини ривожлантириш бўйича семинар машғулоти
Семинар машғулотининг режаси	1.Ҳозирги давр ва мафкуравий полигонлар. 2.Мафкуравий иммунитет ва мафкуравий профилактика.
Ўқув машғулотининг мақсади: Талабаларда миллатлараро тотувлик ғояси, барча этнос ва миллатлар мақсади, манфаатларининг уйғунлашуви тўғрисида тасаввур ҳосил қилиш.	
Педагогик вазифалар: - мавзу бўйича билимларни янада чуқурлаштириш ва кенгайтириш; -миллатлараро тотувлик, ҳамжиҳатлик тушунчаларини таҳлил қилиб бериш; - билимларни тизимлаштириш, умумлаштириш ва таҳлил қилиш кўникмаларини шакллантириш;	Ўқув фаолиятининг натижалари: Талаба: - Миллатлараро тотувлик ва ҳамжиҳатлик барқарорлик омили эканлиги тўғрисидаги тушунча ҳосил қилади; - Кўп миллатли Ўзбекистонда миллатлараро тотувлик ва диний бағрикенгликка қандай аҳамият бераётганлигини билиб олади.
Ўқитиш услуби ва техникаси	Индивидуал ишлаш, савол-жавоб, “Кластер” усули
Ўқитиш воситалари	Маърузалар матни, тарқатма материаллар, слайдлар, проектор, чизмалар учун маркер ва А4 ҳажмдаги қоғозлар, доска, бўр
Ўқитиш шакли	Индивидуал ва жамоада ишлаш
Ўқитиш шарт-шароити	Проектор, компьютер билан жиҳозланган, кичик гуруҳлар билан ишлашга мослаштирилган аудитория

Семинар машғулотининг технологик харитаси:

Босқичлар, вақти	Фаолият мазмуни:	
	Ўқитувчи:	Талаба:
1-босқич. Кириш (10 мин)	1.1. Мавзу, режани эълон қилади, мавзуга қай тарзда тайёргарлик кўриш юзасидан маслаҳат беради 1.2. Экранга баҳолаш мезонини чиқаради	1.1 Режани ёзиб олади, дарсга ижодий ёндашишга киришади..
2-босқич. Асосий қисм (60 мин)	2.1.Семинар машғулотидан қандай натижа кутилаётганини маълум қилади. 2.2.Режадаги саволларга талабалар томонидан берилган жавобларни тинглайди, қисқа ва аниқ жавобларга алоҳида эътибор қаратади 2.3. Кластер усулида “Миллатлараро тотувлик ва ҳамжиҳатлик барқарорлик омили”ни акс эттиришлари ва индивидуал ишлаши учун талабаларга вақт	2.1.Семинар машғулотлари натижаларини таҳлил қилади. 2.2.Режадаги саволларга аниқ ва қисқа жавоб беришга ҳаракат қилади. 2.3 Жавобларни солиштиради, хатолари бўлса тўғрилайди.

	ажратади(1-илова) 2.4. Ижодий ишлаш жараёнида маърузалар матни, ўқув қўлланма, визуал материаллардан фойдаланишга рухсат беради. 2.5. Вақт тугагач уларнинг варағини йиғиб олиб , жавобларни шархлайди	
3-босқич: Якуний қисм: (10 мин)	3.1. Семинарни яқунлаб талабаларни баҳолайди, энг фаол иштирок этган талабаларни алоҳида рағбатлантиради. 3.2. Мустақил иш учун келгуси семинаргача “Кўп миллатли Ўзбекистонда миллатлараро тотувлик ва диний бағрикенглик тамойиллари устиворлиги” мавзусида тақдимот тайёрлаб келишни топширади.	3.1. Эшитади. 3.2. Мустақил иш учун вазифани ёзиб олади ва вазифа юзасидан тушунмаган саволларини сўрайди.

Таянч тушунчалар: ёндашув, йўналишлар, миллий ва диний бағри кенглик, оммавий ахборот воситалари, титул миллат, миллий маданият марказлари, буддавийлик, насронийлик, ислом, давлат тили

Мавзу: Глобаллашув жараёнида мафкуравий иммунитетни шакллантириш вазибалари

1-илова:

Режа

1. Ҳозирги давр ва мафкуравий полигонлар.
2. Мафкуравий иммунитет ва мафкуравий профилактика

Ўқув машғулотининг мақсади: Талабаларда миллатлараро тотувлик ғояси, барча этнос ва миллатлар мақсади, манфаатларининг уйғунлашуви тўғрисида тасаввур ҳосил қилиш.

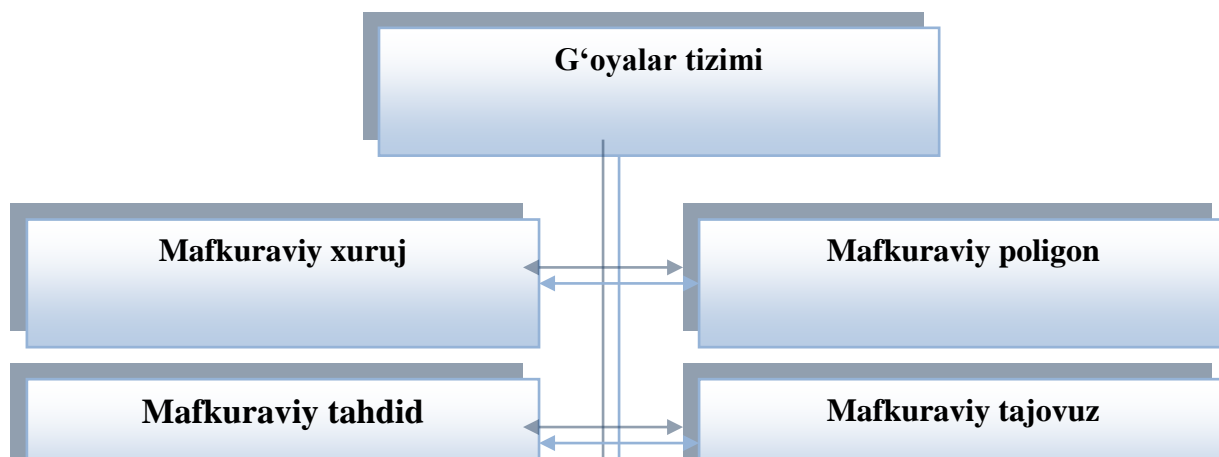
Ўқув фаолиятининг натижаси: Миллатлараро тотувлик ва ҳамжихатлик барқарорлик омили эканлиги тўғрисидаги тушунча ҳосил қилади; Кўп миллатли Ўзбекистонда миллатлараро тотувлик ва диний бағрикенгликка қандай аҳамият бераётганлигини билиб олади

2-илова:

Ҳозирги давр ва мафкуравий полигонлар.

Биринчи Президентимиз И.А.Каримовнинг бугунги кунда ахборот хуружларининг ёшларимиз маънавиятига таъсири хақида “Ҳозирги даврда матбуот, ОАВ шундай кудратли кучга айланмоқдаки ўз келажагини ўйлайдиган ҳар қайси халқ ва миллат бунни сезмаслиги ва хис этмаслиги мумкин эмас”.

3-илова:

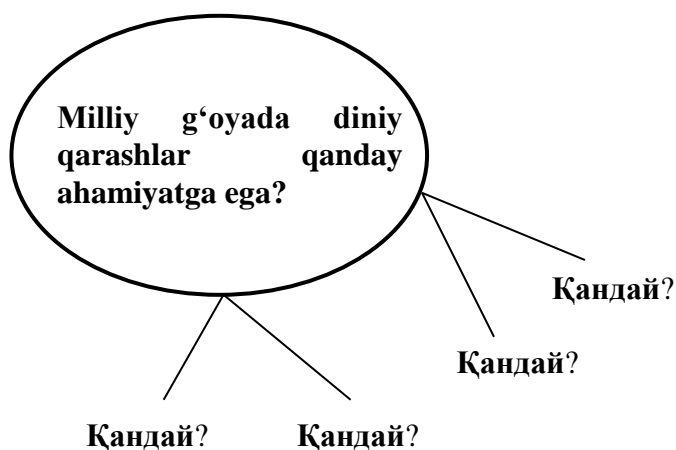

Мафкурвий иммунитет ва мафкурвий профилактика

Ўзбекистон Мустақилликка эришган кундан бошлаб ўзининг мустақил тараққиёт йўлини танлаб олди. Мамлакатимизда яшаётган 134 дан ортиқ элат ва миллат вакиллари ўзларини Ўзбекистоннинг тенг ҳуқуқли фуқароси сифатида хис қиладилар. Ўзбекистонга этник гуруҳларнинг мамлакат бўйлаб тарқоқ яшашини ифодалайдиган кўп миллатлик билан бир қаторда, муайян миллатлар вакилларининг алоҳида ҳудудларда ғуж (компакт) бўлиб яшаш ҳолатини назарда тутадиган мултимиллатлилик ҳам хосдир. Бу оқилона ташкил этилган миллий сиёсат, миллатлараро тотувлик ғояси устуворлигининг мамлакатимиз учун ҳам муҳим ҳаётий аҳамиятга эга эканлигини кўрсатади.

«Қандай» органиайзерини тўлдилинг

Муҳим муаммонинг ечимини топишга ёрдам беради ва “Қандай” саволи орқали муаммо ҳал қилинади.

ФСМУ технологияси

Ushbu texnologiya munozarali masalalarni hal etishda xamda o'quv jarayonini baxs-munozarali o'tkazishda qo'llaniladi, chunki bu texnologiya talabalarni o'z fikrini ximoya qilishga, erkin fikrlash va o'z fikrini boshqalarga o'tkazishga, ochiq xolda baxslashishga xamda shu bilan birga baxslashish madaniyatini o'ratadi. Tinglovchilarga tarqatilgan oddiy qog'ozga o'z fikrlarini aniq va qisqa xolatda ifoda etib, tasdiqlovchi dalillar yoki inkor etuvchi fikrlarni bayon etishga yordam beradi.

F - fikringizni bayon eting

S - fikringiz bayoniga sabab ko'rsating

M - ko'rsatgan sababingizni isbotlovchi dalil keltiring

U - fikringizni umumlashtiring

Савол	Диний бағрикенглик деганда нимани тушунасиз?
Ф - фикрингизни баён этинг	
С - фикрингиз баёнига сабаб кўрсатинг	
М - кўрсатган сабабингизни исботловчи далил келтиринг	
У - фикрингизни умумлаштиринг	

8-мавзу: ЖАМИЯТ БАҲҚАРОРЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШНИНГ ИЖТИМОЙ - ҒОЯВИЙ АСОСЛАРИ

Семинар машғулотининг ўқитиш технологияси:

Вақти -2 соат	Талабалар сони: 15-20 нафар
Ўқув машғулотининг шакли:	Талабаларнинг билимларини янада чуқурлаштириш, мустақил ишлаш кўникмаларини ривожлантириш бўйича семинар машғулотидир
Семинар машғулотининг режаси	1. Жамият баҳқарорлигини таъминлашда иқтисодий- сиёсий, ижтимоий-маънавий омилларнинг муштараклиги . 2. Ёт ва зарарли ғояларнинг жамиятга таъсири. 3. Ғоявий бўшлиқни тўлдириш зарурати. 4. Янги ғоя ва истиқлол мафкурасини шакллантириш жараёни.
Ўқув машғулотининг мақсади: Талабаларда миллий истиқлол ғоясини инсон онгига сингдириббориш, уни имон ва эътиқодга айлантириш ҳаётий заруруат эканлигини англаштириш ва унинг услубларини тушунтириш	
Педагогик вазифалар: - мавзу бўйича билимларни янада чуқурлаштириш ва кенгайтириш; - билимларни тизимлаштириш, умумлаштириш ва таҳлил қилиш кўникмаларини шакллантириш;	Ўқув фаолиятининг натижалари: Талаба: - Ёшлар маънавиятига ёт таҳдидлар ва уларга қарши ғоявий тарбия воситалари ҳақида умумий тавсиф беради; - Ёшларда миллий ғурур, миллий ор-номус ва миллий ифтихор фазилатларини шакллантириш заруратини англаб етади;
Ўқитиш услуби ва техникаси	Муаммоли семинар, мунозара, техника: тақдимот, “Венна диаграмма” усули
Ўқитиш воситалари	Маърузалар матни, тарқатма материаллар, слайдлар, проектор, чизмалар учун маркер ва А4 ҳажмдаги қоғозлар, доска, бўр
Ўқитиш шакли	Индивидуал ва жамоада ишлаш
Ўқитиш шарт-шароити	Проектор, компютер билан жиҳозланган, кичик гуруҳлар билан ишлашга мослаштирилган аудитория

Семинар машғулотининг технологик харитаси:

Босқичлар, вақти	Фаолият мазмуни:	
	Ўқитувчи:	Талаба:
1-босқич. Кириш (10 мин)	1.1. Мавзу, режани эълон қилади, мавзуга қай тарзда тайёргарлик кўриш юзасидан маслаҳат беради 1.2. Экранга мунозара талабларини чиқаради(1-илова) 1.3.Баҳолаш мезонларини эълон қилади(3-илова)	1.1 Режани ёзиб олади, дарсга ижодий ёндошишга киришади.
2-босқич. Асосий қисм (60 мин)	2.1.Семинар машғулотидан қандай натижа кутилаётганини маълум қилади. 2.2. Мунозара иштирокчилари: бошловчи, тақризчи, рақиб, экспертларни тақсимлаб чиқади,қолган гуруҳ аъзоларини мунозаранинг тингловчилари бўлишларини ва ҳар бир чиқишни кузатиб,баҳолаб боришларини тушунтиради. Мунозара учун саволларни эълон қилади(2-илова); 2.3. Мунозарани кузатиб, бошқариб боради. 2.4.Мунозара якунида тингловчиларнинг изоҳини тинглаб, фикрларини тўлдиради	2.1. Семинар машғулоти натижаларини таҳлил қилади.. 2.2 Ўзига берилган топширикни бажаришга киришиб, ўз статуси бўйича ҳаракатланади 2.3. Мунозара жараёнида унинг қатнашчиларига таъкидланган эслатмага амал қилишга ҳаракат қилади. 2.4. Ҳамкурслари ва ўқитувчининг изоҳини тинглайди
3-босқич: Якуний қисм: (10 мин)	4.1. Семинарни якунлаб талабаларни баҳолайди, энг фаол иштирок этган талабаларни алоҳида рағбатлантиради. 4.2. Мустақил иш учун келгуси семинаргача “Миллий ғурур ва миллий ор-номус” тушунчалари ўртасидаги муносабатларни “Веннадиаграмма” усулида акс эттиришни топширади.	4.1.Ешитади, 4.2.Мустақил иш учун вазифани ёзиб олади ва вазифа юзасидан тушунмаган жойларини сўраб олади.

Таянч тушунчалар: ғоявий тарбия, мафкуравий таҳдидлар, миллий ғурур, миллий ифтихор, миллий ор-номус

1-илова

Мунозара қатнашчиларига эслатма:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Мунозара муносабатлар йиғиндиси эмас, балки муаммо ечими услубиятидан иборат. 2. Кўп гапирмасдан бошқаларнинг сўзлашига икон бер 3. Мақсадга эришиш йўлида ҳиссиётларингни жилдовлаб, батафсил ўйлаган ҳолда сўзла 4. Рақибларинг вазиятини ўрганиб, уларга ҳурмат билан мурожаат қил. 5. Рақибларинг томонидан айтилган фикрларга танқидий ва истехзоли ёндаш 6. Мунозара предмети бўйича четга чиқмаган ҳолда тўғри ёндашиб гапир
<p>Муаммоли семинарнинг бошқарув дастаклари Бошловчи - барча вазифаларни ўзига олади - мунозара босқичларини бошқариш, жавобларнинг асосланиши ва тўғрилигини тасдиқлаш, қўлланган термин ва тушунчаларнинг аниқлаш, муносабатларни тўғри қўллаш ва бошқалар. Тақдимотларнинг тақсимотини тўғри бошқариш. Тақризчи - томонларнинг маърузаларини йўналишлар бўйича белгилаш ва тўлиқ характерда баҳолаш: долзарблиги, илмий жиҳати, мантиқийлиги ва масалаларнинг аниқ қўйилганлиги, хулосаларнинг аниқ кўрсатилиши. Рақиб - қабул қилинган тадқиқот ўртасида рақобатчилик жараёнини шакллантиради. У фақатгина маърузачининг асосий ҳолатини танқид қилиш эмас, шу билан биргаликда, унинг айтган фикрларидан заиф ёки хато томонларини топиш ҳамда ўзининг ҳал қилувчи фикрларини тақлиф қилиши ҳам мумкин. Эксперт - барча мунозараларнинг, жумладан, мунозара қатнашчилари томонидан айтилган фикрларнинг, қилинган хулосаларнинг, тақлиф ва гипотезаларнинг маҳсулдорлигини баҳолайди.</p>
<p>Мунозара регламентини ўтказиш тартиби</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бошловчи маъруза мавзуси ва маърузачиларнинг тақдимотларини эълон қилади. 2. Маъруза 5 минут давом этади 3. Тақризчи - 2 минут 4. Рақиб - маъруза мавзуси бўйича фикрларини 1-3 минут тақдим этади. 5. Жамоавий муҳокама - 5-10 минут

2-илова

Муҳокама ва хулосалар чиқариш учун саволлар

1. Миллий ғоя ва ёшларнинг ўзаро боғлиқлиги нимада?
2. Ёшларда миллий ғояни шакллантиришда кадриятлар, анъаналарнинг қандай ўрни бор?
3. Бугунги кунда ёшлар маънавиятига салбий таъсир қилувчи қандай таҳдидлар мавжуд?
4. Мафкуравий таҳдидларга қарши қарши ғоявий тарбия воситаларини санаб беринг.
5. Нима учун ёшларда миллий ғурур, миллий ор-номус ва миллий ифтихор фазилатларини шакллантириш зарур?
6. Миллий ор-номус тушунчасини таҳлил қилиб беринг.

3-илова

Баҳолаш кўрсаткичлари ва мезонлари:

Баҳолаш кўрсаткичлари ва мезонлари (балларда)	Мунозара иштирокчилари			
	1	2	3	4
Маърузанинг мазмуни(2,5)				
-мавзуга мос келиши(1,5)				
-манتيқийлик,аниқлик(0,5)				
-хулосаларни қисқалиги(0,5)				
Информатсион технологиялардан фойдаланганлиги (кўргазмалилик) - (0,9)				
Регламент (0,6)				
Жами (4,0)				
Маърузанинг тавсифи(3,0)				
Маърузанинг кучли томонларини аниқлаш(1,2)				
Маърузанинг заиф томонларини аниқлаш (1,2)				
Регламент (0,6)				
Жами(3,0)				
Саволлар				
-ҳар бири учун (0,3)				
Кўшимча				
-ҳар бири учун (0,3)				
-моҳияти бўйича (0,3)				
Жами(3,0)				

9-мавзу: МИЛЛИЙ ҒОЯНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ИНСТИТУТТСИОНАЛ ТИЗИМИ

Семинар машғулотининг ўқитиш технологияси:

Вақти -2 соат	Талабалар сони: 15-20 нафар
Ўқув машғулотининг шакли:	Талабаларнинг билимларини янада чуқурлаштириш, мустақил ишлаш кўникмаларини ривожлантириш бўйича семинар машғулоти
Семинар машғулотининг режаси	1. Миллий ғоянинг инсон онги ва қалбига сингдириш услуб ва йўналишлари 2. Аҳоли турли қатламларини ғоявий қуроллантириш омиллари, ёндашувлар ва ижтимоий реклама 3. Оммавий ахборот воситалари- ғоявий таъсир кўрсатишнинг муҳим қуроли эканлиги 4. Мафкуравий тарбия ишини самарали ташкил этиш имкониятлари ҳамда ҳақиқат мезони асосида баҳолаш тамойиллари
Ўқув машғулотининг мақсади:Талабаларда миллий истиқлол ғоясини инсон онгига сингдириб бориш, уни имон ва эътиқодга айлантириш ҳаётий заруруат эканлигини аниқлаш ва унинг услубларини тушунтириш	
Педагогик вазифалар: - мавзу бўйича билимларни янада чуқурлаштириш ва кенгайтириш; - билимларни тизимлаштириш, умумлаштириш ва таҳлил қилиш кўникмаларини шакллантириш; - талабаларни муаммони тўғри қўя олиш ва унинг самарали ечимини топишга ўргатиш.	Ўқув фаолиятининг натижалари: Талаба: - Миллий ғоянинг инсон онги ва қалбига сингдириш услуб ва йўналишларини аниқлайди; - Мафкуравий тарбия ишини самарали ташкил этиш имкониятлари ҳамда ҳақиқат мезони асосида баҳолаш тамойилларини тавсифлайди; -Муайян муаммони олиб унинг ечимини топишда “SCOPE” усулидан фойдаланади.
Ўқитиш услуби ва техникаси	“Блиц сўров”, Индивидуал ишлаш, “SCOPE” усули
Ўқитиш воситалари	Маърузалар матни, тарқатма материаллар, слайдлар, проектор, чизмалар учун маркер ва А4 ҳажмдаги қоғозлар, доска, бўр
Ўқитиш шакли	Индивидуал ва жамоада ишлаш
Ўқитиш шарт-шароити	Проектор, компютер билан жиҳозланган, кичик гуруҳлар билан ишлашга мослаштирилган аудитория

Семинар машғулотининг технологик харитаси:

Босқичлар, вақти	Фаолият мазмуни:	
	Ўқитувчи:	жавоб беради
1-босқич. Кириш (10 мин)	1.1. Мавзу, режани эълон қилиб, “Блитс сўров” ўткази(1-илова) 1.2. Семинарнинг давомида қай тарзда кечишини тушунтириб беради.	1.1 Режани ёзиб олади, саволларга жавоб беради. 1.2.Семинарнинг давоми қай тарзда кечишини аниқлаштириб олади.
2-босқич. Асосий қисм (60 мин)	2.1.Семинар машғулотида қандай натижа кутилаётганини маълум қилади. 2.2.Талабаларга “SCOPE” усулини тушунтиради(2-илова) ва топшириқ беради 2.3. Индивидуал ишлашлари учун талабаларга вақт ажратади 2.4. Ижодий ишлаш жараёнида маърузалар матни, ўқув қўлланма, визуал материаллардан фойдаланишга рухсат беради. 2.5. Вақт тугагач уларнинг варағини йиғиб олиб, жавобларни шархлайди	2.1. Семинар машғулоти натижаларини таҳлил қилади. 2.2. Ўз фикрларини “SCOPE” усулида баён қилишни ўрганади 2.3. Берилган топшириқни бажаришга киришиб, жавобларни мазкур усулда акс эттиради 2.4. Маърузалар матни, ўқув қўлланма, визуал материаллардан унумли фойдаланади 2.5.Жавобларни солиштиради, хатолари бўлса тўғрилайди
3-босқич: Яқуний қисм: (10 мин)	3.1. Семинарни яқунлаб талабаларни баҳолайди, энг фаол иштирок этган талабаларни алоҳида рағбатлантиради. 3.2. Мустақил иш учун келгуси семинаргача “Миллий истиқлол ғояси фанидан нималарни ўргандим?” мавзусида эссе ёзиб келишни топширади	3.1.Ешитади, 3.2.Мустақил иш учун вазифани ёзиб олади ва вазифа юзасидан тушунмаган жойларини сўраб олади.

Таянч тушунчалар: онг ва тараққиёт даражаси, умуминсоний кад-риятлар, тушунча, билим, ахборот, ғоя, назария, амалиёт, йўналиш-лар, усуллар. Ўтиқод, методология, эвристика, интегратив.

Ўқув топшириқлари:

1-илова:

“Блитс сўров” саволлари:

- Назария деганда нимани тушунаси? Ўтиқодларнинг турличалиги нимага боғлиқ?
- Ўтиқоднинг мустақамлиги нимага боғлиқ ?
- Методология нима?
- Методологиянинг қандай вазифалари бор?
- Замонавий ахборот манбаларидан нималарни биласиз?

2-илова:

Бугунги кунда долзарблик касб этаётган “Аҳоли турли қатламларини ғоявий курулантириш омиллари, ёндашувлар ва ижтимоий реклама” муаммосини олиб, қуйидаги усулда унинг ечимини топишга ҳаракат қилинг:

4-илова:

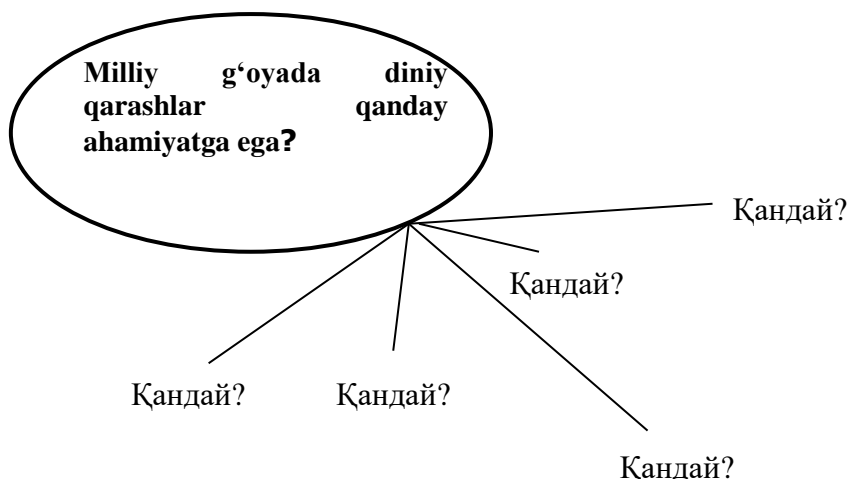
Мафқуравий иммунитет ва мафқуравий профилактика

Ўзбекистон Мустақилликка эришган кундан бошлаб ўзининг мустақил тараққиёт йўлини танлаб олди. Мамлакатимизда яшаётган 130 дан ортиқ элат ва миллат вакиллари ўзларини Ўзбекистоннинг тенг ҳуқуқли фуқароси сифатида хис қиладилар. Ўзбекистонга этник гуруҳларнинг мамлакат бўйлаб тарқоқ яшашини ифодалайдиган кўп миллатлик билан бир қаторда, муайян миллатлар вакиллари алоҳида ҳудудларда ғуж (компакт) бўлиб яшаш ҳолатини назарда тутадиган мултимиллатлилик ҳам ҳосдир. Бу оқилона ташкил этилган миллий сиёсат, миллатлараро тотувлик ғояси устуворлигининг мамлакатимиз учун ҳам муҳим ҳаётий аҳамиятга эга эканлигини кўрсатади.

5-илова:

«Қандай» органиайзерини тўлдириг

Муҳим муаммонинг ечимини топишга ёрдам беради ва “Қандай” саволи орқали муаммо ҳал қилинади.

6-илова:

И.А.Каримов таъкидлаганларидек: “Республика аҳолиси ўртасида кўпчиликни ташкил қиладиган ўзбек миллатининг муқаддас бурчи она тилини, ўз миллий маданияти ва тарихини тиклашдангина иборат эмас, балки биргаликда ҳаёт кечирувчи камсонли халқларнинг тақдири учун, уларнинг ўзига хос маданий-маънавий хусусиятларини сақлаб қолиш учун, камол топиши ва ўзлигини намоён этиши учун уларга тенг шароит ва имкониятлар яратиб бериш борасида масъул бўлишдан ҳам иборатдир”.

7-илова:

ФСМУ технологияси

Ushbu texnologiya munozarali masalalarni hal etishda xamda o'quv jarayonini baxs-munozarali o'tkazishda qo'llaniladi, chunki bu texnologiya talabalarni o'z fikrini ximoya qilishga, erkin fikrlash va o'z fikrini boshqalarga o'tkazishga, ochiq xolda baxslashishga xamda shu bilan birga baxslashish madaniyatini o'ratadi. Tinglovchilarga tarqatilgan oddiy qog'ozga o'z fikrlarini aniq va qisqa xolatda ifoda etib, tasdiqlovchi dalillar yoki inkor etuvchi fikrlarni bayon etishga yordam beradi.

F - fikringizni bayon eting

S - fikringiz bayoniga sabab ko'rsating

M - ko'rsatgan sababingizni isbotlovchi dalil keltiring

II - fikrinoizni umumlashtirino

1-гурух

Савол	Диний бағрикенглик деганда нимани тушунасиз?
Ф - фикрингизни баён этинг	
С - фикрингиз баёнига сабаб кўрсатинг	
М - кўрсатган сабабингизни исботловчи далил келтиринг	
У - фикрингизни умумлаштиринг	

2-гурух

Савол	Ўзбекистонда нечта диний конфессиялар мавжуд?
Ф - фикрингизни баён этинг	
С - фикрингиз баёнига сабаб кўрсатинг	
М - кўрсатган сабабингизни исботловчи далил келтиринг	
У - фикрингизни умумлаштиринг	

8-илова:

Jonlantirish uchun savollar:

1. Dinlararo munosabatlarda hozirgi zamon uchun zarur bo'lgan narsa nima?
2. Millatlararo totuvlik va diniy bag'rikenglik deganda nimani tushunasiz?
3. Milliy g'oyada diniy qarashlar qanday ahamiyatga ega?
4. Bag'rikenglik nimalarda namoyon bo'ladi?

“МИЛЛИЙ ҒОЯ: АСОСИЙ ТУШУНЧА ВА ТАМОЙИЛЛАР” ФАНИДАН
АДАБИЁТЛАР

Асосий:

1. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. – Т.: Ўзбекистон, 2017.
2. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажакимизни мард ва олийжаноб халқимиз билан бирга қурамиз – Т.: Ўзбекистон, 2017.
3. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. Т.: Ўзбекистон, 2016.
4. Мирзиёев Ш.М. Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қонидаси бўлиши керак. Т.: Ўзбекистон, 2017.
5. Мирзиёев Ш.М. “Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш – юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови”. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.Мирзиёевнинг мамлакат Конституциясининг 24 йиллигига бағишланган нутқи. Т.: 2016, 7-декабр.
6. Ўзбекистон Республикасининг “2017-2021 йилларга мўлжалланган Ҳаракатлар стратегияси. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. 2017, 7-феврал.
7. Каримов И.А. Асарлар тўплами. Ж. 1-24. Т.: Ўзбекистон. 1996-2016.
8. Каримов И.А. Она юртимиз бахту-иқболи ва буюк келажакимиз йўлида хизмат қилиш – энг олий саодатдир. Т.: Ўзбекистон, 2015.
9. Миллий истиқлол ғояси (Ўзбекистон Республикаси Олий таълим бакалавриат босқичи учун дарслик). Эргашев И. таҳрири остида. –Т.: Академия, 2005. 368 б.

Қўшимча адабиётлар:

10. Миллий ғоя: тарғибот технологиялари ва атамалар луғати. Эргашев И. ва б. Т.: Академия, 2007. 352 б.
11. Диний экстремизм ва терроризмга қарши курашнинг маънавий-маърифий асослари (масъул муҳаррир А.Очилдиев). –Т.: «Тошкент ислом университети» нашриёт-матбаа бирлашмаси. -Т.: 2008. 168 б.
12. Комилов Н. ва б. Мустақиллик тафаккури, демократик дунёқараш ва миллий менталитет. -Т.: Маънавият, 2011. 145 б.
13. Мустақиллик: Изоҳли илмий-оммабоп луғат. Хоназаров Қ. Таҳрири остида. -Т.: Шарқ, 2000. 368 б.
14. Отамуродов С. Глобаллашув ва миллий – маънавий хавфсизлик. –Т., 2013. 16 б.
15. Отамуродов С. Ёшлар сиёсий маданиятини ривожлантириш омиллари. –Т, 2015. 30 б.
16. Саифназаров И., Саифназарова Ф. Мафкуравий хуружлар нима?-Т.:”Маънавият”, 2015. 208 б.
17. Рахимов С. ва бошқ. Миллий ғоя (услубий қўлланма) Т.:, ТМИ, 2013. 259 б.
18. Тўраев Ш., Мухаммадиева О. Миллий ғоя тарихи ва назарияси. Т., 2016. 176 б.

19. Қуронов М. Мафкуравий таҳдид ва ёшлар тарбияси. –Т.: Академия, 2008. 71 б.
20. Қуронов М. ва б. Маънавий тарбия: хрестоматияси. Т.: Маънавият, 2014. 36 б.
21. 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили”да амалга оширишга оид Давлат Дастурини ўрганиш бўйича илмий услубий рисола.Т.: “Маънавият”, 2017. 18 б.

Интернет сайтлар:

22. www.gov.uz -Ўзбекистон Республикасининг ҳукумат портали
23. www.lex.uz -Ўзбекистон Республикаси Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси
24. www.google.uz -веб-қидирув сайтининг уз домени
25. www.ziynet.uz -таълим портали

